№ 84 (4131)

28 кастрычніка 2016 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

www.nv-online.info

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

ФАКТ

Нараджальнасць перавысіла смяротнасць

Упершыню за шмат год у Беларусі нараджальнасць перавысіла смяротнасць. Паводле звестак Нацыянальнага статыстычнага камітэта, за першыя 9 месяцаў гэтага года ў краіне нарадзілася 89.434 чалавекі, а памёрла – 88.916. Такім чынам, натуральны прырост насельніцтва склаў 518 чалавек.

Калі параўноўваць з аналагічным перыядам мінулага года, то сёлета нарадзілася на 455 дзяцей болей, а памёрла на 1825 чалавек меней.

СІТУАЦЫЯ

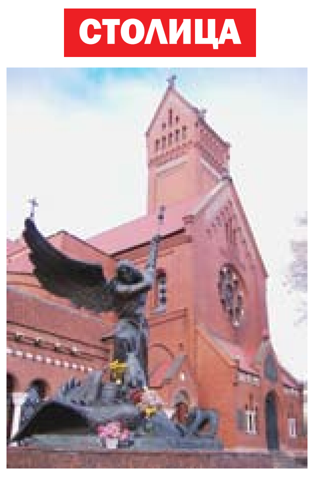
Дапамаглі дыпламаты

6-гадовы грамадзянін Беларусі ў выніку падману быў вывезены яго бацькам, таксама грамадзянінам Беларусі, у Фінляндыю. Пытанне вяртання дзіцяці вырашалася падчас судовых працэсаў на працягу года.

Як паведаміў начальнік упраўлення інфармацыі, прэс-сакратар МЗС Беларусі **Дзмітрый Мірончык**, спачатку фінскі суд на просьбу беларускага боку вярнуць дзіця ў Беларусь адказаў адмовай. Аднак потым, у тым ліку пры дапамозе дыпламатаў двух бакоў, на этапе абскарджвання рашэння суда першай інстанцыі рашэнне было перагледжана на карысць інтарэсаў дзіцяці і яго маці.

24 кастрычніка пры дапамозе пасольства Беларусі ў Фінляндыі дзіця было перададзена на фінскай тэрыторыі яго маці.

СТОЛИЦА



550 тысяч евро на Красный костел

В этот году завершается проектирование работ по реставрации здания Красного костела в Минске .

Красный костел, который был построен и освящен 105 лет назад, требует большого ремонта. По мнению специалистов, он находится в полуаварийном состоянии. Протекает кровля на пристройке, разрушается кирпич на стенах, утрачены исторические фрески, надо менять витражи, несвойственные стилистике храма, которые были созданы, когда в костеле располагался Дом кино. И самое главное, устарели все инженерные системы здания.

По словам **Михаила Жиха**, главного инженера УП «Мінская спадчына», на баланс которого два года назад передано здание, сейчас идет согласование проекта реставрации с различными службами, в частности с МЧС. Но пока историки и архитекторы столкнулись с такой проблемой: выполнение строгих норм эксплуатации грозит утратой некоторых исторических особенностей объекта.

На восстановление Красного костела планируется получить европейские гранты в размере 550 тысяч евро.

Кирилл БУБНОВ.

ІНІЦЫЯТЫВА



За бел-чырвона-белы!

У Міністэрства культуры перададзена больш за 12 тысяч подпісаў грамадзян Беларусі за ўнясенне бел-чырвона-белага сцяга ў спіс нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцяў.

Акцыя доўжылася месяц. Яна стартавала 19 верасня – у 1991 годзе ў гэты дзень беларуская гістарычная сімволіка набыла статус дзяржаўнай. Актывіст "Маладога фронту" (зарэгістраванага ў Чэхіі) **Зміцер Дашкевіч** на ганку Міністэрства культуры распавёў "Народнай Волі":

– *Больш за дзве з паловай тысячы подпісаў мы сабралі праз сацыяльныя сеткі. Людзі надпісваліся пад петыцыяй. Яшчэ больш за дзесяць з паловай тысяч подпісаў мы сабралі на паперы. Што тычыцца прагнозаў, прызнаюць ці не прызнюць цяперашнія дзяржаўныя чыноўнікі наш сцяг гісторыка-культурнай каштоўнасцю, то мяне гэта хвалюе ў меншай ступені. Не важна, як яны пастаяцца да меркавання народа, важна, што сам народ лічыць свой сцяг сапраўднай каштоўнасцю.*

Людзі падыходзілі да нас і казалі: "Хачу падпісацца, але вы скажыце шчыра, што мне за гэта будзе. Ці страчу працу, ці будуць праблемы з міліцыяй?" Некаторыя заўважалі: "Ого! Вы тут стаіце пад нашым сцягам, і вас не затрымалі дагэтуль?! Дайце падпішуся!" Галоўнае для нас у гэтай ацыі было кантактаванне з людзьмі. Цяпер мы дакладна ведаем, што пераважная колькасць людзей за тыя сімвалы, якія былі задоўга да нас у нашага народа.

Адзін бел-чырвона-белы сцяг мы перадалі ў Міністэрства культуры, а то яны казалі, што ў іх яго няма. Ну вось цяпер будзе.

Сцяг у канцылярыі, дзе рэгістравалася заява маладафронтаўцаў, супрацоўніцы міністэрства ўзялі, але не дазволілі Дашкевічу павесіць яго на сцяне. Пасля яго ветлівай просьбы размаўляць з ім па-беларуску супрацоўніца перайшла з расійскай мовы на беларускую.

Заяву зарэгістравалі і паведамілі, што трэба будзе яшчэ спраўджваць подпісы. Адказ абяцалі даслаць праз 15 дзён пасля рэгістрацыі заявы, 11 лістапада.

Любоў ЛУНЁВА.

АКЦЫЯ

Шэсце на Дзяды дазволілі

Яно пройдзе 30 кастрычніка.

Як паведаміў "Народнай Волі" намеснік старшыні КХП–БНФ **Юрась Беленькі**, Мінгарвыканкам задаволіў заяўку арганізатараў на правядзенне традыцыйнай жалобнай акцыі, прымеркаванай да Дзядоў.

Збор удзельнікаў – у 11.00 на пляцоўцы каля сталічнага гадзіннікавага завода «Луч». З 11.30 да 15.00 запланаваны праход па вуліцах ва ўрочышча Курапаты, дзе да 17.00 будзе праходзіць жалобны мітынг. Пасля мітынгу ва ўрочышчы ўсталююць драўляны крыж, які ўдзельнікі шэсця будуць несці ўвесь шлях да Курапатаў.

"Мы запрашаем на мерапрыемства ўсіх неабыякавых людзей, – кажа **Юрась Беленькі**. *– Дзень памяці продкаў – гэта ўсё ж такі свята..."*

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ЧУЛІ?

Валянцін Вялічка атрымаў падзяку

Днямі Аляксандр Лукашэнка падпісаў распараджэнне аб аб'яўленні падзякі шэрагу работнікаў сфер адукацыі, культуры, транспарту, тэлебачання. У ліку адзначаных таксама і Валянцін Вялічка – былы пасол Беларусі ва Украіне. Летам Лукашэнка адправіў яго ў адстаўку. 72-гадовы Вялічка 15 год ачольваў беларускую дыпмісію ў Кіеве. Новага прызначэння ён пакуль не атрымаў, магчыма, будзе заслужана адпачываць. Падзяка Валянціну Вялічку аб'яўлена *«за шматгадовую плённую працу, значны ўклад ва ўмацаванне сяброўскіх адносін з Украінай і развіццё двухбаковага беларуска-украінскага супрацоўніцтва».*

Святлана САЛАДУХА.

АКТУАЛІІ



Святлана КАЛІНКІНА

Хопіць ужо!

Хто б мог падумаць, што давядзецца бараніць беларускую мову ад людзей беларускамоўных і цалкам ёй адданых? Але даўно вядома, што, бывае, робіцца з найлепшых намераў. Вось і ў нашым выпадку некаторыя эксперыменты з "самаідэнтычнасцю" здольныя несці беларускай мове сапраўдную пагрозу.

Днямі была я на прадстаўнічай канферэнцыі. Цудоўная арганізацыя, удзельнікі такія, што радуюцца і душа, і вока. Але… Чытаю праграмку – і раптам разумею, што… разумею далёка не ўсё.

Напрыклад, спатыкнулася на слове "варштат". Нават па гучанні – нейкае зусім не беларускае. Яно адкуль? У якім слоўніку яго можна пабачыць, дзе даведацца, што гэта за з'ява, дзе падгледзець – гэта "ён", "яна" ці "яно"?

На самай справе, слова такое ў шматтомных акадэмічных слоўніках ёсць. Пазначана, што яно выкарыстоўваецца як тэхнічны тэрмін у значэнні "верстак" альбо як спецыфічная тэхнічная прылада для ткацтва. Але, напэўна, вы здагадаліся, што я не на заводзе ці на мануфактуры нейкай была і, канешне, мы там не на кроснах ткалі. Тады што да чаго, і пры чым тут варштат?..

Але далей – болей. Чытаю ў той жа праграмцы: "Фасілітатары варштату…"

А гэта што за цуд такі? Ён адкуль узяўся? Шрубка, вінт, клёпка, матор?.. Што гэта? І якое мае дачыненне да канферэнцыі па грамадска-палітычнай тэматыцы.

У беларускіх слоўніках аніякіх "фасілітатараў" няма. І нават аддалена падобных слоў няма. Ёсць, праўда, лацінскае facilis – "лёгкі, зручны". Яшчэ ёсць англійскі дзеяслоў to facilitate ў значэнні "спрашчаць". Зручны станок, нейкія спрошчаныя прылады і прыстасаванні?.. Але нам на канферэнцыі яны навошта?..

Не ламайце галаву, бо наўрад ці здагадаецеся. На самай справе меліся на ўвазе людзі, якія будуць весці дыскусію. То бок спрашчаць працу ў так бы мовіць "інтэлектуальнай майстэрні" – вось такі складаны лагічны ланцужок. Ён, калі ўжо добра пакапацца ў слоўніках ды даведніках, зразумела, знойдзецца. Але навошта гэта ўсё нагрувашчваць? Ці ў нашай мове слоў не хапае? Ці ўсе беларусы так ужо добра мову ведаюць, што здольныя ацаніць эксперыменты з ёю?

"Усцяж трываюць пратэсты прадпрымальнікаў…"

"У мінулыя содні…"

"Нашы хакеісты сёння выгулялі ў матчы…"

Каго выгулялі? Што выгулялі? Калі па-беларуску, дык выгуляць можна, напрыклад, сабаку. А ў матчы хакеісты могуць перамагчы.

Няма ў слоўніках слова "содні"; не літаратурная норма "усцяж трывае" ў значэнні "доўжыцца, працягваецца". Але гэтыя і падобныя моўныя прыдумкі ўжо пайшлі гуляць нават не па беларускамоўным асяроддзі, а па дакументах і СМІ. І мовазнаўцы не спыняюцца – штампуюць новыя словы, выразы, словаформы адзін паперадзе аднаго. Часам такое ўражанне, што мовазнаўцы і аматары проста наўмысна адшукваюць любыя – польскія, украінскія, нейкія іншыя – моўныя адзінкі і крыху "абеларушчваюць" іх – абы толькі беларуская мова як мага менш была падобная на рускую, каб была як мага далей ад яе.

Я – за прыдумкі і за пошук. Напрыклад, мне вельмі падабаецца беларускі варыянт знакамітага "мабільніка", які прыдумаў наш паэт Леанід Дранько-Майсюк. Ён назваў гэтую сучасную прыладу для сувязі "далькажык" – ад "далёка казаць". Ёмiста, і сэнс зразумелы. Але гэта ж не азначае, што ўжо сёння мы павінны рабіць выгляд, што слова "далькажык" – паўнавартасная адзінка беларускай мовы.

Можа, некалі будзе. Як, напрыклад, адбылося са словам "цемрашал", якое прыдумаў Кандрат Крапіва. Напачатку, як вядома, савецкія атэісты зляпілі слова "мракобес", а Кандрат Крапіва падышоў творча, замяніў "бес" на беларускае – "шал": шалець, шалеюць, ашалелі… І атрымалася цудоўнае змястоўнае слова, па-сапраўднаму беларускае вызначэнне ў пэўным сэнсе на той момант новай з'явы – цемрашальства.

Але навошта замяняць беларускую майстэрню на "варштат" ды яшчэ і з удзелам нейкіх "фасілітатараў"? Каб тыя, хто толькі пачынае вучыць мову, зусім страцілі надзею, а тыя, хто перакананы, што сяк-так мову ведае, расчараваліся?..

Ну колькі можна з нашай мовы здзекавацца?! Колькі можна з беларусаў здзекавацца?! Хопіць ужо!

РАКУРС

На дзяржаўныя СМІ больш, чым на культуру

Апублікаваны закон Рэспублікі Беларусь "Аб рэспубліканскім бюджэце на 2017 год".



Закон, дарэчы, паспелі прыняць яшчэ дэпутаты Палаты прадстаўнікоў пятага склікання на сваёй апошняй сесіі 5 кастрычніка. На наступны дзень закон быў адобраны Саветам Рэспублікі. 18 кастрычніка дакумент падпісаў Аляксандр Лукашэнка, але толькі зараз у адкрытым доступе можна азнаёміцца з тым, як улады плануюць размяркоўваць дзяржаўныя грошы ў наступным годзе. Закон апублікаваны на партале pravo.by.

Традыцыйна бюджэт названы сацыяльна накіраваным. І сапраўды, у параўнанні з мінулым годам вырастуць выдаткі на ахову здароўя, навуку, культуру. На медыцыну, напрыклад, плануецца вылучыць 878,7 млн рублёў, і гэта больш як на 100 млн перавышае сёлетнія выдаткі: у 2016 годзе бюджэт аховы здароўя быў 762,8 млн рублёў (*усе лічбы ў тэксце прыводзяцца у дэнамінаваных рублях).*

Прадугледжаны сродкі на дадатковую падтрымку шматдзетных сем'яў для фарміравання сямейнага капіталу ў суме 458 млн, што на 15% больш у параўнанні з 2016 годам. Для выплаты дзяржаўных дапамог сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей, асобных відаў пенсій у бюджэт фонду сацыяльнай абароны насельніцтва перадаюцца субвенцыі ў суме 698 млн рублёў.

Таксама больш грошай, чым летась, вылучана на культуру – 90,2 млн рублёў супраць 83,4 мільёна. Але калі параўноўваць гэтыя лічбы з выдаткамі на дзяржаўныя СМІ, то можна зрабіць выснову, што традыцыйна пра БТ, АНТ і г.д. улады клапоцяцца куды больш, чым пра тэатры, музеі, бібліятэкі. На культуру выдаткавана 90,2 млн, а на СМІ – 97,6 млн рублёў. Прычым у адрозненне ад тых жа музеяў і тэатраў, БТ і АНТ добра зарабляюць на рэкламе. Тым не менш Нацыянальная тэлерадыёкампанія атрымае з бюджэту ў 2017 годзе 72 мільёны 569 тысяч 807 рублёў. У леташнім бюджэце гэтая лічба была меншай – 68,2 мільёна.

Незразумела, але факт застаецца фактам: скарочана фінансаванне адукацыі. У бюджэце 2016 года школам, ВНУ, дзіцячым садкам і г.д. агулам было вылучана амаль 830 млн рублёў, а на 2017 год запланавана толькі 808 мільёнаў. Значна скарацілася дзяржаўная падтрымка сельскай і жыллёва-камунальнай гаспадарак, будаўніцтва жылля.

Дзеля справядлівасці варта адзначыць, што нязначна выраслі выдаткі на сілавы блок – КДБ, армію, міліцыю.

Галіна	Выдаткі ў 2017 г., у дэнамінаваных рублях	Выдаткі ў 2016 г., у дэнамінаваных рублях
Ахова здароўя	878.781.020,0	762.858.167,1
Адукацыя	808 064 199,0	828.974.369,1
Культура	90.280.276,0	83.445.724,9
Сацыяльная палітыка	1.825.437.658,0	1.667.569.904,8
Дапамога сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей	457.800.000,0	200.000.000
Пенсіённае забеспячэнне	765.762.768,0	791.419.5 00,2
Дапамога ў забеспячэнні жыллём	396.657.244,0	564.134.4.26,5
Фізічная культура і спорт	186.236.676,0	170.792.800,4
Сродкі масавай інфармацыі	97.666.846,0	90.012.084,3
Жыллёва-камунальная гаспадарка	6.933.978,0	8.312.317,7
Дзяржаўныя органы, якія забяспечваюць дзейнасць прэзідэнта	19.480.781,0	20.181.240,4
Органы ўнутраных спраў	673178013,0	669.118.4 09,5
Органы дзяржаўнай бяспекі	130.355.411,0	130.540.716,1
Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь	1.026.643.514,0	1.008.103.412
Органы судовай улады	93.835.635.0	92.592.920,1
Мытныя органы	100.496.940,0	97.650.998,5
Сельская гаспадарка, рыбагаспадарчая дзейнасць	719.799.174,0	951.469.917,2
Дарожная гаспадарка	608.427.178,0	544.206.737,5
Нацыянальная акадэмія навук	148.271.363,0	147.343.203,5
Саюз пісьменнікаў	286.905	248.152
БРСМ	6.201.468	6.246.768

Дарэчы, прафіцыт бюджэту, паводле закона, у 2017 годзе складзе 1496,2 млн рублёў, але гэтыя грошы пойдуць у асноўным на абслугоўванне дзяржаўнага доўгу.

Даходы прадугледжаны ў суме 18.235,2 млн рублёў, або з ростам да чаканага выканання 2016 года на 6,1%. Асноўнымі крыніцамі падатковых даходаў стануць падатак на дададзеную вартасць, акцызы, падатковыя даходы ад знешнеэканамічнай дзейнасці. Выдаткі бюджэту на 2017 год прадугледжваюцца ў суме 16.739,1 млн рублёў, або 98,9% да чаканага выканання 2016 года.

Як размяркоўваўся бюджэт на 2016 год і як плануецца падзяліць бюджэтныя грошы ў 2017-м? Мы вырашылі параўнаць некалькі паказчыкаў.

Марыя ЭЙСМАНТ.

В МИРЕ

Польша – кандидат в Совет Безопасности ООН

Президент Польши Анджей Дуда и министр иностранных дел Витольд Ващиковски инициировали кампанию по выдвижению Польши в члены Совета Безопасности ООН.

Дуда заявил, что выдвижение кандидатуры Польши – это выражение стремления страны вернуться к активной роли в формировании международного порядка. А глава внешнеполитического ведомства отметил, что «Польша хочет показать себя миру, доказать, что мы не только пассивные потребители безопасности, но и страна, которая способствует росту безопасности путем своей активной дипломатической позиции».

Совет Безопасности ООН – один из главных органов Организации Объединенных Наций, отвечающий за поддержание международного порядка и безопасности. В его состав входят пять постоянных членов (Великобритания, Франция, Китай, Россия, США) и десять непостоянных членов, избираемых на два года.

До настоящего времени Польша входила в Совет Безопасности пять раз, в последний раз – в 1996–1997 годах. Выборы непостоянных членов Совета Безопасности на 2018–2019 гг. пройдут в июне 2017 года. Чтобы получить мандат непостоянного члена Совета Безопасности, страна-кандидат должна получить поддержку 2/3 членов Генеральной Ассамблеи Организации Объединенных Наций.

НЕСТАНДАРТ

Палачанін сабраў тысячы прадметаў даўніны



За гады працы прыватнага музея Мікалая ПАНКРАТА яго наведалі каля 13 тысяч чалавек з 58 краін свету.

Першапачатковая калекцыя называлася «Эпоха Ленина» і была адкрыта ў 2007 годзе, напярэдадні 90-годдзя Кастрычніцкай рэвалюцыі. Нягледзячы на камуністычную назву, прапагандай жыхар Полацка ніколі не займаўся, а сваю дзейнасць тлумачыць проста: *«Гэта наша гісторыя, глядзець пастаянна назад, вядома, нельга, але і адхрышчвацца ад мінулага таксама няправільна».*

Некалькі гадоў таму музейны комплекс быў перайменаваны ў «Сэнс жыцця».

– *Экспанаты я не збіраю, а захоўваю,* – адрасу тлумачыць Мікалай Глебавіч. – *Сотні бюстаў Пушкіна, Ясеніна, Маякоўскага, Леніна, Сталіна... Да мінулага трэба ставіцца з павагай. Добрае яно ці дрэннае, але яно было.*

Мой музей – гэта месца прымірэння вернікаў і атэістаў, прыхільнікаў камунізму, апазіцыянераў і гэтак далей. Нам не дадзена права судзіць аб мінулым. Мы не павінны паўтарыць усё дрэннае, што адбылося. Паверце, што і аб нашым часе потым рознае скажуць.

Сёння ў горадзе больш за 10 музеяў, але экспазіцыя калекцыянера ў турыстычны маршрут не ўключана. Прайсці па вуліцы Катоўскага і не заўважыць музей цяжка, але пытанне з устаноўкай указальніка вырашаецца ўжо больш за восем гадоў

– *Стаўленне да прыватных калекцыянераў пакідае жадаць лепшага,* – кажа гаспадар музея. – *Але такая сітуацыя крыўдзіць не мяне як уладальніка. Балюча за тое, што людзі пазбаўляюцца магчымасці паглядзець на гісторыю. Вось вам і клопат аб народзе. На днях прыязджалі на экскурсію з Браслава, так паўтары гадзіны ў такое надвор'е шукалі музей!*

Паводле слоў Панкрата, цікавасць да гісторыі ў насельніцтва ёсць, у музеі заканчваецца ўжо трэцяя кніга водгукаў. Праўда, наведвальнікі рэагуюць на савецкую сімволіку па-рознаму.

– *Я тлумачу людзям, што асуджаць таго ці іншага дзеяча ў гэтых сценах не трэба,* – распавядае Мікалай Глебавіч. – *Для гэтага ёсць кніга прапаноў і скаргаў. Можа, хтосьці думае, што я настальгую аб абаранаю савецкую эпоху, але гэта не так. Існавала велізарная краіна, мая радзіма, але за каўбасой трэба было ездзіць з Беларусі ў Літву. Што ж тут добрага?! Уся экспазіцыя – гэта даніна павагі людзям, якія жылі ў тую эпоху.*

На двух паверхах музея размешчаны кнігі, плакаты, газеты 1920-х гадоў, рэдкія фотаздымкі, дакументы і іншыя экспанаты, якія калекцыянер на працягу многіх гадоў купляў, абменьваў, штосьці дарылі знаёмыя або наведвальнікі. Помнікі Леніну, напрыклад, даводзілася вывозіць нават са сметнікаў. Усё гэта Мікалай Панкрат рабіў за ўласны кошт, іншы раз выклікаючы неразуменне з боку сям'і і знаёмых.

– *Грошай за ўваход я не бяру,* – кажа пенсіянер. – *Сродкаў за ўвесь гэты час я выдаткаваў нямала, памяшканне будаваў, бо ніхто не дапамагаў. Але браць грошы за тое, каб паглядзець, чым жылі людзі, для мяне непрымальна. Дапамогі я ні ў кога не прасіў і на жыццё не скарджуся.*

Сам Мікалай Панкрат нарадзіўся ў Дзісне ў 1953 годзе, калі яшчэ існавала Полацкая вобласць. Служыў у Германіі, але пасля вярнуўся ў Беларусь. Працаваў майстрам на лесанарыхтоўцы ў Расонскім раёне. На першым паверсе музейнага комплексу размешчаны партрэт Пятра Машэрава, з якім калекцыянер быў асабіста знаёмы.

Пра далейшы лёс «Сэнсу жыцця» гаспадар кажа з сумам. Экспанаты, якія ўяўляюць гістарычную каштоўнасць, цяпер чакаюць няясныя перспектывы.

– *Мне ўжо сёмы дзясятак,* – прызнаецца дырэктар прыватнага музея. – *Перадаць справу дзецям я не магу, ім нецікава. Ды і няма жадання, каб і яны гэты шлях прайшлі пры такім стаўленні да калекцыянераў. Паступаюць розныя прапановы аб продажы, але справа ў іншым: шкада будзе, што мая праца будзе забыта, ды і сэрцу ўсё гэта дорага.*

Раман ВАСЮКОВІЧ.



Фота аўтара.

ПРАБЛЕМА

Чаму знікаюць імпартныя лекі?

Маладыя мамы скардзяцца, што не могуць знайсці ў сталічных аптэках нямецкі прэпарат для дзяцей "Дэнтынокс-гель".

"Сыну – год, у яго рэжуцца зубы, таму пастаянна змазвалі дзясны гэтым гелем, – патэлефанавала ў рэдакцыю Ганна Самойлава, якая жыве ў Мінску. – *Прэпарат даволі дзейсны, і раней ён быў практычна ў кожнай аптэцы. А зараз абышла некалькі – нідзе няма. Звярнулася ў аптэчную даведачную службу, там паведамілі, што "Дэнтынокса" няма па ўсім горадзе і толькі ў адной сетцы засталіся яго рэшткі, якія і распрадаюцца".*

Як высветлілася, праблема не надуманая, што і пацвердзілі "Народнай Волі" ў РУП "Белфармацыя".

"Дэнтынокс-гель" знаходзіцца на перарэгістрацыі, – распавялі ў аддзеле лекавага забеспячэння унітарнага прадпрыемства. – *Гэта можа заняць і некалькі месяцаў, і нават паўгода – усё будзе залежаць ад таго, як спрацуе кампанія. А пакуль няхай педыятр параіць для дзіцяці нейкія аналагі гэтага прэпарата".*

Дарэчы, праблема з'явілася не сёння. Імпартныя прэпараты нярэдка "завісаюць" на перарэгістрацыі, ад чаго пакутуюць беларусы, якім аналагі не дапамагаюць.

Так калісьці з-за гэтай самай перарэгістрацыі амаль год у аптэках не было французскага прэпарата ад ціску "Наліпрэл", і многія беларусы былі вымушаны купляць яго ў Расіі ці Польшчы. Здаецца, у мінулым годзе знікла французская вакцына "Пентаксім". Міністэрства аховы здароўя тады патлумачыла, што не мае намеру штучна абмяжоўваць долю імпартных лекаў на ўнутраным рынку, а іх часовая адсутнасць выклікана зменай заводамі-пастаўшчыкамі пляцоўкі для вытворчасці, пасля чаго прэпараты павінны прайсці працэдуры цыкл перарэгістрацыі і на гэты час знікаюць з продажу. Але ці лягчэй ад гэтага тым, хто мае патрэбу ў канкрэтным прэпараце сёння?

Аляксандр НІКАНОРАЎ.

ОСТРЫЙ ВЗГЛЯД



Александр КНЫРОВИЧ

«Взял сало и просто переложил. А руки-то жирные!»

«Мы едем-едем-едем в далекие края…» Мой отец ходил в школу за 5 километров. В его маленькой деревне таковая отсутствовала, поэтому он был вынужден с утра – иногда через снег, через дождь – добираться до этой школы и возвращаться каждый день обратно.

И вот правительство в очередной раз озаботилось судьбой школ, судьбой районного транспортного сообщения и порекомендовало – такая замечательная формулировка – приобрести 386 небольших автобусов МАЗ для нужд местного пользования.

Казалось бы, замечательная инициатива: и народу поможем, и МАЗ немножко поддержим. Но давайте рассмотрим ее чуть более внимательно. Метод, которым в этот раз предложено облагодетельствовать широкие массы населения, вызывает восхищение.

Казалось бы, чего проще? Давайте просто дадим денег МАЗу. Нам не впервой. Но нет. В этот раз все немножко по-другому. Следим за руками.

Сначала страховые организации должны выкупить облигации Банка развития. Затем Банк развития за счет этих денег должен профинансировать его же компанию «Промагролизинг». Потом компания «Промагролизинг» должна предоставить эти средства МАЗу – для того, чтобы он мог выпустить те самые автобусы и передать их в пользование предприятиям, подведомственным районным властям.

Цикл из пяти элементов. Вот такая вот интересная «пятиходовочка». Зачем же это надо?

В этом месте вспоминается анекдот, как банкир рассказывал сыну о сути своей работы. Он взял кусочек сала из холодильника и положил его на стол. Потом взял его со стола и положил назад в холодильник. И спросил у сына: «Ты чего-нибудь понял?» – «Не-а» – «Ну вот смотри, что я сделал: взял сало и положил сало». – «Ну-у-у?..» – «А руки-то жирные!»

И в данной ситуации каждый из этих ходов предполагает, что каждой из этих замечательных и очень нужных стране организаций достанется по чуть-чуть, по своему процентику, полпроцентика. А вся нагрузка снова ляжет на местный бюджет.

Ну, действительно. Есть страховая организация. Такие организации получают деньги откуда? Они получают деньги от нас с вами, когда мы платим чаще всего страховку за автомобиль либо «КАСКО». Это деньги, которые получила страховая организация, и она обязана их разместить в наиболее устойчивых безрисковых активах.

Являются ли такими активами облигации Банка развития? Да, конечно, на 100 процентов. Банк развития – это самый успешный и самый устойчивый банк в Республике Беларусь. Тут никаких рисков нет. Страховая организация, ее деньги защищены.

Далее на пути денег встает «Промагролизинг». Замечательная организация, которая выполняет очень важную государственную функцию, предоставляя в лизинг крупным и мелким предприятиям Республики Беларусь столь нужную им технику.

Когда я говорю «замечательная и нужная организация», я ни разу не шучу. Это действительно абсолютно необходимый элемент государственной помощи тем или иным предприятиям.

И когда Банк развития вкладывает средства в «Промагролизинг», он тоже ничем не рискует. Абсолютно очевидно, что «Промагролизинг» ему эти деньги тем или иным способом вернет.

Когда «Промагролизинг» предоставляет деньги МАЗу, но по сути конечным получателем самих автомобилей являются те или иные небольшие предприятия в районах, рискует ли он? Казалось бы, риск у него нормальный – коммерческий риск, потому что эти предприятия могут ему эти деньги не вернуть.

Но как происходит в реальности? В реальности каждый раз, когда эти деньги невозможно возвратить, правительство тем или иным способом субсидирует всю эту историю. Правительство не бросает в беде подведомственные ему организации.

Что получается? Получается, что в результате всех этих достаточно сложных манипуляций правительства в очередной раз за наш с вами счет приобретает автобусы МАЗ. Если меня не подводят мои математические способности, то сумма всей этой операции составляет миллионов так 20 долларов. То есть в очередной раз мы с вами по 2 доллара скинемся на поддержку МАЗа.

Как должно было бы быть в здоровой обстановке? Вот эта рекомендация купить 386 автобусов – примерно по три с небольшим в каждый район страны – в моем представлении никак не связана с реальным спросом. И, как нынче принято говорить, при других обстоятельствах, вероятно, те самые предприятия, занимающиеся транспортными перевозками, должны были бы сами решить, нужны им эти автобусы или не нужны.

Они должны были бы объявить тендеры в меру своего понимания текущей ситуации, и на эти тендеры должен был прийти не один МАЗ с лизинговой программой «Промагролизинга», а и конкурирующие компании.

И тогда, наверное, решение о том, что покупать надо именно эти автобусы с именно такой лизинговой или кредитной нагрузкой, было бы значительно более взвешенным.

Правда, проблема в том, что, вероятно, МАЗ в такой ситуации не всё бы выиграл. И было бы не 386 автобусов, а, допустим, 300. [illegible]

Ходят слухи, что директора МАЗа наказали. И коэффициент, по которому считается его зарплата, уменьшили в 2,5 раза. И теперь он получает 700 долларов в месяц. Это, конечно, замечательно. Это очень экономит государственные средства. Но пока мы находимся в такой ситуации, когда у директора МАЗа нет ни ресурсов, ни полномочий, ни достаточной степени личной мотивации, все будет именно так.

Руководитель правительства будет исполнять функции директора МАЗа, банка развития – его же финансового отдела, а мы все вместе будем отделом маркетинга и продаж этого самого МАЗа.

Или это 17,5 тысячи человек обеспечены работой?..

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Андрэй ФОМАЧКІН:

«Кватэрным пытаннем» займаюцца юрысты»



"Народная Воля" пацікавілася ў супрацоўніка Міністэрства спорту і турызму пра кватэру, якую яму падарылі ў Расіі пасля Паралімпіяды.

Нагадаем, што Андрэй Фомачкін, які ўваходзіў у склад беларускай дэлегацыі на Паралімпійскіх гульнях у Бразіліі, праславіўся пасля таго, як разгарнуў на цырымоніі адкрыцця Гульняў расійскі сцяг у знак падтрымкі дыскваліфікаваных паралімпійцаў з суседняй краіны.

Праз нейкі час стала вядома, што за гэты ўчынак адзін расійскі бізнесмен вырашыў падарыць Фомачкіну кватэру ў Падмаскоўі. Праўда, распачалася дыскусія наконт таго, што павінен зрабіць спартыўны чыноўнік. Згодна з беларускім заканадаўствам, дзяржслужачыя не маюць права прымаць маёмасць (падарункі) у сувязі з выкананнем службовых абавязкаў, а атрыманыя пры правядзенні пратакольных і іншых мерапрыемстваў сувеніры, кошт якіх перавышае 5 базавых велічынь, павінны перадацца ў даход дзяржавы па рашэнні камісіі, якая ствараецца кіраўніком органа, у якім дзяржслужачы займае пасаду.

– Хацелася б даведацца, які ўсё-такі лёс напаткаў кватэру, якую вам падарылі ў Расіі? – пацікавіўся я ў Фомачкіна.

– А што гэта вас так цікавіць?

– У апошні час вы сталі медыйнай персонай, пра падораную кватэру шмат пісалі і беларускія, і расійскія СМІ…

– Хто вам сказаў, што падарылі? Пакуль што трэба казаць не пра падарунак, а пра дэкларацыю аб намерах… Вашы калегі мне пастаянна тыкаюць тым, што я з'яўляюся дзяржаўным служачым. Таму, па-першае, у адпаведнасці з законам усе каментарыі я павінен узгадніць з кіраўніком. Па-другое, гэтым "кватэрным пытаннем" зараз займаюцца юрысты. І колькі юрыстаў – столькі меркаванняў, таму ўвогуле няма пра што разважаць.

– Вы казалі, што расійскі сцяг узнялі, каб падтрымаць паралімпійцаў з суседняй краіны. Можа быць, калі кватэру вам дазволяць прыняць у падарунак, вырашыце перадаць грошы за жыллё на карысць паралімпійскага руху?

– Зараз нічога не магу сказаць. І, як я казаў, свае каментарыі я павінен узгадняць з кіраўніцтвам…

Алесь СІВЫ.

АДУКАЦЫЯ

Спакой ім толькі сніўся…

Паступленне і навучанне ў ВНУ будуць ізноў "удасканальваць".

Адбор абітурыентаў у вышэйшыя навучальныя ўстановы неабходна ўдасканаліць, а навучанне зрабіць больш практыкаарыентаваным, заявіў днямі кіраўнік краіны.

У прыватнасці, Лукашэнка застаўся не вельмі задаволены сістэмай адбору ў ВНУ: *"Мне здаецца, што мы тут нешта недапрацавалі... У самім працэсе тэсціравання [illegible]"*

Былы прарэктар БДУ **Анатоль Паўлаў** кажа, што сістэму тэсціравання, якую ўвялі ў Беларусі, крытыкавалі ўжо даўно, але раней пра гэта чамусьці ніхто і чуць не хацеў.

"Дайшло да таго, што самі настаўнікі прыходзяць пасля ВНУ ў школы неадукаванымі і не могуць тэсты напісаць, – кажа наш суразмоўца. – *[illegible]"*

Паводле слоў Анатоля Паўлава, [illegible]

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

РАКІРОЎКА

Анатоль Буяльскі адпраўлены ў адстаўку

З 1 студзеня будучага года ў жаночай зборнай Беларусі па баскетболе будзе новы галоўны трэнер.

У мінулым нумары "Народнай Волі" выйшаў артыкул, які змяшчаў аргументы за тое, што Анатоль Буяльскі павінен застацца ля руля зборнай. Аднак у Міністэрстве спорту і турызму вырашылі інакш: па выніках атэстацыі нацыянальных каманд кантракт з безумоўна высокакласным спецыялістам Анатолем Буяльскім было вырашана не працягваць.

Калі верыць словам самога Буяльскага, то яму плацілі менш, чым папярэдніку – літоўскаму трэнеру **Рымантасу Грыгасу**. Буяльскі працаваў са зборнай на ўмовах кантракта з Мінспорту і дадатковага фінансавага пагаднення з Беларускай федэрацыяй баскетбола. Аднак з 1 кастрычніка ў федэрацыі закончылася магчымасць выплачваць трэнеру грошы, абумоўленыя дадатковым пагадненнем.

На пасаду галоўнага трэнера жаночай баскетбольнай зборнай прэтэндавалі некалькі спецыялістаў – усе свае, беларускія. [illegible] памочніка прэзідэнта па пытаннях фізкультуры, спорту і развіцця турызму **Максіма Рыжанкова**, *"час замежных спецыялістаў прайшоў"*.

Пасаду атрымала вядомая айчынная баскетбалістка **Наталля Трафімава**. Пра яе вядома наступнае: 37-гадовая баскетбалістка з'яўлялася гуляючым трэнерам [illegible]. Наталля скончыла Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт фізічнай культуры, атрымаўшы спецыяльнасць "трэнер па баскетболе". Аднак міжнародная трэнерская ліцэнзіі ў яе пакуль няма. Яна, дарэчы, мае вельмі добрыя працоўныя стасункі з Буяльскім.

Наступную гульню нашы дзяўчаты правядуць 19 лістапада ў Бельгіі са зборнай гэтай краіны. Перамога ў гэтай сустрэчы гарантуе баскетбалісткам Беларусі месца на чэмпіянаце Еўропы 2017 года. [illegible] Буяльскі абяцае быць кансультантам на гэтай сустрэчы.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

РЭЗАНАНС

Спахапіліся… пасля трагедыі

Смерць 13-гадовай школьніцы Вікі Папчэні на бульбяным полі пад Маладзечнам выклікала такі розгалас у грамадстве, што палітыкі, эканамісты, праваабаронцы аб'ядналі свае сілы для выпрацоўкі [illegible] – заявіла намесніку рэдактара "Народнай Волі" Ганна Канапацкая.

Трагедыя адбылася 29 верасня. Крымінальная справа распачата толькі за парушэнне правілаў дарожнага руху і эксплуатацыі транспартных сродкаў, што пацягнула па неасцярожнасці смерць чалавека. [illegible]

Ні старшыня Маладзечанскага выканкама Аляксандр Яхнавец, ні начальнік аддзела адукацыі, спорту і турызму Маладзечанскага райвыканкама Іна Драпеза [illegible]

Бацька школьніцы Алег Папчэня накіраваў заяву ў Маладзечанскі міжраённы аддзел [illegible]

Любоў ЛУНЁВА.

ЗА ЧАШЕЧКОЙ КОФЕ С МАРИНОЙ КОКТЫШ



Александр КАЛИНИН:

«Очереди из желающих занять мое кресло пока не видно…»



Сколько у нас олигархов?
Когда Беларусь станет раем для иностранных инвесторов?
Почему бизнесмены не выходят на площадь?
Какой бизнес сегодня выгоднее развивать с точки зрения получения быстрой прибыли?
Об этом и не только мы вели разговор с председателем Белорусского союза предпринимателей, доктором философских наук ***Александром Калининым****.*

Из личного дела

Александр Калинин родился в 1959 году в Петропавловске. По национальности белорус.

В 1981 году закончил Белорусский государственный институт народного хозяйства имени В.В.Куйбышева по специальности «планирование промышленности».

Генеральный директор ООО «НемигаЭкспортСтрой».

Автор работ по проблемам налогообложения и макроэкономики.

Судья международной категории по гиревому спорту, член исполкома Международной федерации гиревого спорта.

Где учился, там и пригодился

Рабочий офис Калинина находится на первом этаже здания столичного Червенского рынка. Александр Федотович предупредил, что до закрытия рынка хотел бы еще успеть купить продукты домой.

– Мужчина должен обеспечивать семью, – *объяснил он.*

– Чем, если не секрет, занимается ваша супруга?

– Она на пенсии. Но, как и многие, работает, руководит небольшим предприятием.

– А дети?

– У меня два сына. Работают, занимаются бизнесом, мне помогают.

– У вас наверняка были финансовые возможности отправить их учиться за границу…

– Я принципиально против, чтобы дети получали образование за границей. Считаю, что и в Беларуси можно получить хорошее образование. Я сам закончил Институт народного хозяйства, и мне вполне хватает этого образования для решения всех проблем.

– Сыновья тоже нархоз закончили?

– Нет, они имеют дипломы Института парламентаризма и предпринимательства. Я соучредитель этого учебного заведения, зачем куда-то отправлять детей учиться? Можно сказать, я на своих сыновьях проверил качество образования, которое дает наш вуз.

Но это уже давно было. Сейчас одному сыну 30, другому – 28.

Налогов не должно быть много

– Вы являетесь членом президентского Совета по развитию предпринимательства, входите в рабочую группу по упрощению административных процедур для бизнеса при Совмине. Еще представляете интересы малого бизнеса в Национальном совете по трудовым и социальным вопросам. На ваш взгляд, не много ли у нас различных бизнес-советов?

– К сожалению, в стране излишнее количество министерств и ведомств. И очень часто ведомственные интересы не соответствуют общенациональным. Но в правительстве этого как бы не замечают. Потому что один министр с другим ссориться не хочет.

Последний год активно заработал общественно-консультативный совет при Минэкономики. Раз в квартал заседает совет при Госкомимущества. На мой взгляд, эти диалоговые площадки необходимы, потому что некоторые вещи нужно обсуждать еще на стадии идеи проекта.

Сейчас подготовлен указ о создании налоговых консультантов. По моему мнению, это очень спорный вопрос. Потому что мы создали институт аудиторов, провели обучение специалистов, есть группа аудиторских компаний, которая ведет аутсорсинг. Теперь как альтернативу предлагается создать институт налоговых консультантов, которые также уже обучаются, будут аттестовываться. С точки зрения налогоплательщиков возникает вопрос: зачем? Потому что у нас два разных министерства и каждое из них видит проблему по-своему?

Рабочие группы при Совете министров создаются по какому-то конкретному направлению, например, по экспорту. Диалог нужно вести на многих площадках. Невозможно огромное количество вопросов рассмотреть узким составом специалистов, какими бы разумными они ни были.

Другой вопрос, что необходимо совершенствовать структуру правительства. Слишком большое количество ведомств порождает ведомственные интересы. Знаете закон Паркинсона?

– Напомните…

– Первый закон Паркинсона: каждый чиновник даст работу другому чиновнику. Второй закон: любой чиновник порождает не равных себе, а подчиненных. Остается создать видимость работы и подняться по карьерной лестнице.

Это, конечно, английский юмор и принцип бюрократии, но он применим везде. К сожалению, ведомственные интересы в правительстве преобладают.

– В последнее время в Беларуси было много скандалов с арестами довольно известных белорусских бизнесменов, даже олигархов. Почти всех обвинили в неуплате налогов в крупном размере. Как правило, такие громкие уголовные дела редко доходят до судов, потому что эти люди могут выкупить свою свободу за десятки миллионов долларов. Кстати, как вы относитесь к тому, что за экономические преступления, за те же налоги – сразу в изолятор?

– Я не знаю всех подробностей тех уголовных дел, о которых вы говорите. Но убежден, что налоги нужно платить, и они для всех должны быть одинаковыми.

Другой вопрос, когда уголовное дело возбуждается из-за всякой ерунды. А если человек умышленно уклоняется от уплаты налогов – я не могу это одобрить.

Необходимо кардинально менять налоговую систему. Но для этого нужен диалог с правительством.

Большая проблема в том, что многие из руководства экономических министерств не имеют производственного опыта. Как правило, большинство чиновников – чистые теоретики, которые прошли путь от инспектора МНС до замминистра. Они хорошие специалисты по изыманию денег в бюджет, но не понимают проблем реального сектора. Очень сложно вести беседу с таким руководителем и понимать, что вы с ним говорите на разных языках. Я не хочу сказать, что чиновники не компетентны. Просто у них другая логика. Им важно собрать налоги, а что останется от предприятия после этого – их чаще всего не волнует.

Между прочим, я – один из учредителей Союза налогоплательщиков Беларуси. Мы создавали эту организацию вместе с бизнесменом Анатолием Ивановичем Трухановичем. До того, как меня избрали председателем Союза предпринимателей, я был первым заместителем председателя Союза налогоплательщиков.

– В любой другой стране эта организация была бы очень влиятельной и авторитетной…

– У нас в целом проводится политика взимания налогов не с граждан, а с юридических лиц. Поэтому многие люди не знают, что им недоплачивают более трети заработка, потому что эти деньги идут в Фонд социальной защиты населения. Многих интересует, сколько они получат «чистыми». А «грязными»? У нас ведь только 1 процент идет в пенсионный фонд, а 34 – в ФСЗН. Многие вообще понятия не имеют, что такое налог на добавленную стоимость, куда он идет.

Такая же картина и с налогом на недвижимость. Основная масса населения вообще не представляет о его существовании, потому что освобождена от его уплаты – это собственники квартир в многоквартирных домах. Спрашивается: где же социальная справедливость, если домик в дереве за тысячу долларов облагается налогом, а пентхаус в Минске за полмиллиона долларов – нет?

– Расскажите, кто входит в Союз налогоплательщиков?

– Союз налогоплательщиков – это группа интеллектуалов, которые пытаются анализировать действительность. Они анализируют не только доходную, но и расходную часть бюджета. Потому что налогоплательщик должен знать, куда идут его деньги. Кстати, Министерство финансов – пожалуй, единственное, при котором не действует общественно-консультационный совет. Считается, что для контроля расходов бюджета есть депутатский корпус, с которым тесно работает Минфин.

– Если не секрет, кто финансирует деятельность Союза налогоплательщиков?

– Есть группа предпринимателей, которые жертвуют деньги на содержание этой структуры.

Рая пока не будет

– Вы довольно успешный бизнесмен. Если не ошибаюсь, у вас была сеть игровых автоматов по всей Беларуси и, кажется, даже казино…

– У меня был завод по производству игровых автоматов и оборудования для казино. Мы производили сотни единиц различного оборудования, игровых автоматов, а потом в один прекрасный момент все это стало невыгодным. Поменялась конъюнктура, в России стали делать дешевле, чем у нас, и мы закрыли предприятие.

– Сами в казино часто бываете?

– Вообще не хожу.

– Одни считают, что сейчас Беларусь по-прежнему переживает экономический кризис. Другие говорят, что мы потихоньку из него начинаем выбираться. Как понять, что на самом деле происходит? Кому верить?

– Сейчас, чтобы понимать, что происходит в мире, нужно читать «Капитал» Карла Маркса. В мире нет универсальной экономической теории, объясняющей природу современного кризиса. Ее не описал ни один нобелевский лауреат. Наиболее комплексно ко всем происходящим процессам можно подходить именно с позиции Маркса.

– Вы сами давно перечитывали этот монументальный труд?

– В институте я его конспектировал, поэтому все прекрасно помню. Но недавно с большим интересом перечитал первый том еще раз. Я, кстати, вуз с отличием окончил.

– Александр Федотович, а почему вы не пошли в депутаты? При всех недостатках нашего парламента, мне кажется, у вас было бы гораздо больше возможностей донести свою точку зрения до власти…

– Просто не вижу себя в этом качестве. Я – производственник, промышленник. Мне проще что-то построить, создать с нуля, чем идти выступать.

– Кстати, о промышленности. Сейчас идет судебный процесс над бывшим владельцем «Мотовело» Александром Муравьевым и экс-гендиректором этого предприятия Казимиром Морозом. Вы разделяете расхожее мнение о том, что собственники и директора заводов в условиях административно-командной белорусской экономики мало на что могут повлиять?

– Суть проблемы в том, что, покупая предприятие, Муравьев обещал вложить деньги в его модернизацию. Но не сдержал слово, данное президенту. А как оценить ответственность за это – уже не моя компетенция. Вообще, любой предприниматель, берущий обязательства перед руководителем страны, должен отдавать себе отчет о последствиях своих действий.

– Не так давно даже на международном уровне говорили, что в Беларуси созданы отличные условия для развития бизнеса. А вы недавно заявили: «*Бизнес по отдельным позициям откатился на шесть лет назад. Деловой климат в стране не способствует созданию рабочих мест, бизнес сворачивается*».

– В стране складываются кризисные условия, замалчивать которые неправильно. Например, по последнему рейтингу Всемирного банка у нас по-прежнему сложно зарегистрировать новый бизнес, получить разрешение на строительство, ухудшились показатели налогообложения. Например, нагрузка по имущественным налогам увеличилась в два раза за шесть лет. По показателю доступности кредитов мы находимся во второй сотне в мире. При этом стоит заметить, что рейтинг Всемирного банка не анализирует такой показатель, как размеры штрафов и конфискаций, взимаемых с бизнесменов. А суммы, собираемые в бюджет за счет этого, увеличиваются из года в год.

– Вы часто говорите: надо формировать в стране национальную деловую культуру. Расскажите, как это сделать быстро и эффективно?

– Быстро никак не получится. Это сложный и длительный процесс. Необходимо провести реформу управления госсобственностью. В Беларуси существует практически плановая система управления предприятиями, большая часть экономики завязана на госсектор. Преимуществ для развития бизнеса все это не создает. Нужно выравнять в правах частный и государственный сектор хотя бы 50 на 50. Нам до этой цели еще далеко. Но мы к ней медленно движемся.

– Сегодня есть немало сайтов, на которых продают готовый бизнес. Из предложений – стандартный набор: парикмахерские, автомойки, цветочные магазины, фастфуд. Как вы относитесь к подобным предложениям?

– Наличие таких сайтов – безусловно, положительный момент. Но по сравнению с другими странами сделок по покупке бизнеса у нас очень мало. И отчасти в этом виновато репрессивное законодательство.

Предположим, вы купили предприятие, через некоторое время к вам приходит проверка, и выясняется, что это предприятие когда-то имело отношения с лжепредпринимательскими структурами, о которых новый собственник ничего не знал. Вас оштрафуют, а возможно, и конфискуют всю выручку с момента создания предприятия.

Все дело в том, что в Беларуси отсутствует исковая давность по налоговым нарушениям. Есть масса других моментов, которые могут привести нового собственника к банкротству. Поэтому в малом предпринимательстве готовый бизнес, как правило, не продается. И если раньше люди гордились длительной историей своих предприятий, то в нынешних условиях это весьма рискованно. Поэтому сегодня у нас преобладает тенденция не покупки готового бизнеса, а покупки недвижимости и создания бизнеса с нуля.

– Какой бизнес сегодня выгоднее развивать с точки зрения получения быстрой прибыли?

– Быструю прибыль сейчас нигде не получишь, все ниши заняты. Кроме, пожалуй, IT-бизнеса.

– На ваш взгляд, при каких условиях Беларусь может стать раем для иностранных инвесторов?

– Постановка вопроса у вас неверная. Нужно создавать условия для работы не иностранным, а отечественным инвесторам. Тогда иностранные придут сюда автоматически.

Судью на мыло!

– Несколько лет назад вы заявили: «*В 2016 году в Беларуси исчезнут 15.000 индивидуальных предпринимателей*». Как я понимаю, ваш прогноз сбылся?

– Да. Официально – 9000. А из торговли ушло не менее 15.000. И эти люди еще себя не нашли.

– Тем не менее, как уже не раз отмечалось, поднять серьезную протестную волну не получается не только у оппозиции, но и, например, у того же Анатолия Шумченко. Все дело в настроении самих предпринимателей?

– Интересы индивидуальных предпринимателей представляет РОО «Перспектива», которой руководит Анатолий Шумченко. В нашем союзе индивидуальных предпринимателей менее 10 процентов. Остальные – малый и средний бизнес, в основном производственники.

Что касается протестных акций, то наш союз стоит на позиции широкого диалога с правительством в поисках совместных путей по улучшению деловой среды. Слушая премьер-министра, я соглашаюсь с каждым его словом о том, что нужно развивать малый и средний бизнес. И, как и многие, жду конкретных решений правительства в этом направлении.

И опять же, кто пойдет протестовать? Субъект хозяйствования, которого разорили и забрали товар? В Гомеле недавно женщина из окна выбросилась, довела система контроля…

– Вы много лет говорите о том, что экономическую реформу нужно начинать с судов. «*Экономические суды сплошь и рядом поддерживают действия контрольных органов по изъятию частной собственности…*»

– Мы можем составить целый список судей Экономического суда, к которым бизнес утратил доверие. К сожалению, это уже стало тенденцией, что экономические суды фактически обслуживают контрольные органы. И нас это очень беспокоит.

Предприниматели, конечно, пишут жалобы. Но парадокс в том, что если областной суд принимает решение в твою пользу, то Верховный суд его заворачивает.

– Почему бы вам не обсудить эту проблему с председателем Верховного суда Валентином Сукало?

– Мы готовимся к такому разговору. Сейчас собираем фактуру, чтобы на конкретных примерах все показать…

– Александр Федотович, одно время ваше имя фигурировало в рейтинге топовых бизнесменов, олигархов…

– Это давно было, еще в 1990-е годы.

Кстати, олигарх – это человек, владеющий капиталом от 100 миллионов долларов. Исходя из этого, в Беларуси к олигархам можно отнести только Виктора Кислого, создателя Wargaming, который сейчас живет на Кипре. Его официальный капитал больше миллиарда долларов.

По меркам Евросоюза бизнес с годовым оборотом до 2 миллионов евро относится к малому предпринимательству.

Что касается других имен, то у нас нет фондового рынка и реальной оценки компаний.

– Вы себя считаете влиятельной персоной?

– В силу общественной должности, наверное, да.

– А вообще в Беларуси много бизнесменов, к которым прислушивается власть?

– Как говорится, у Кремля много башен… Власть ведь тоже разная. Есть личные контакты с отдельными министрами, когда при встрече можно обсудить какой-то вопрос и повлиять на позицию министерства. А есть ситуации, когда нас просто ставят перед фактом, и весь бизнес потом в шоке.

– Вы руководите Союзом предпринимателей почти десять лет. Не надоело?

– Если честно, я готовил преемника – молодого, разумного бизнесмена. Но у него возникли проблемы с личным бизнесом, которые он сейчас разруливает. Понятное дело, что деятельности организации он сейчас уделяет не столько времени, сколько хотелось бы.

Что касается меня, то я не хочу пожизненно руководить Союзом предпринимателей. Но, знаете, большой очереди из желающих занять мое кресло пока не видно…

СПРАВЫ ЗЯМНЫЯ

Забараняецца развейваць прах памерлага ў паветры

Ватыкан выдаў спецыяльную інструкцыю наконт пахавання памерлых і захавання праху ў выпадку крэмацыі.

Дагэтуль з 1963 года дзейнічала інструкцыя Piam et constantem, у якой падкрэслівалася, што крэмацыя не супярэчыць хрысціянскай рэлігіі, таму не варта адмаўляць у сакрамэнце і пахавальных урачыстасцях тым, хто прасіў аб крэмацыі пасля смерці.

З цягам часу практыка крэмацыі стала хутка распаўсюджвацца ў свеце. Кангрэгацыя зазначыла, што адначасова сталі распаўсюджвацца і новыя ідэі, якія супярэчаць веры. Менавіта таму Ватыкан палічыў мэтазгодным апублікаваць новую інструкцыю, каб пацвердзіць прычыны пераважнасці пахавання цела, а таксама выдаць нормы для захоўвання праху ў выпадку крэмацыі.

Згодна з новай інструкцыяй, пасля крэмацыі прах памерлага павінен захоўвацца ў святым месцы – на могілках, у храме або ў месцы, адведзеным для гэтай мэты адпаведнымі касцельнымі ўладамі, што дазваляе пазбегнуць магчымай сітуацыі забыцця або адсутнасці павагі, неадэкватных ці забабонных практык. Захоўванне праху ў месцы пражывання не дапускаецца. Але ёсць выключэнне – калі размова ідзе пра абставіны культурнага характару. Тады з дазволу Канферэнцыі біскупаў або Архірэйскага Сінода ўсходніх цэркваў можа быць дазволена захоўванне праху ў месцы пражывання. Пры гэтым прах не можа быць размеркаваны паміж living рознымі сямейнымі асяродкамі.

Забараняецца таксама развейваць прах у паветры, на сушы або ў вадзе ці любым іншым чынам, а таксама выкарыстоўваць крэміраваны прах для вырабу сувеніраў. Калі ж памерлы неаднаразова патрабаваў крэмацыі і рассейвання свайго праху ў прыродзе па прычынах, якія супярэчаць хрысціянскай веры, трэба адмовіць у правядзенні пахавання.

Інструкцыя Ad resurgendum cum Christo выдана 25 кастрычніка і пачынаецца яна са спасылкі на першае пасланне Св.Паўла да карынцян: "Для таго каб уваскрэснуць з Хрыстом, трэба памерці з Хрыстом, трэба пакінуць цела і пасяліцца ў Пану".

Любоў ЛУНЁВА.

ЗДАРЭННЕ

Лабавое сутыкненне пад Наваполацкам

Аварыя адбылася раніцай 26 кастрычніка. У адным з аўтамабіляў знаходзілася маленькае дзіця.



Па дарозе з Полацка ў Наваполацк лоб у лоб сутыкнуліся аўтамабілі марак Ford і Peugeot. Вядома, што адзін з удзельнікаў руху цяпер знаходзіцца ў рэанімацыі.

– *Я была за рулём, а ў машыне знаходзілася дачка. Мы жывыя, і ўсё добра, за выключэннем сінякоў і невялікіх траўмаў,* – сказала кіроўца Ford Кацярына Баранская. – *Гэтая аварыя – недарэчны збег абставін. Мужчыну проста занесла. Агульная хуткасць на дваіх у нас была 101 км/г: мая – 40 і яго 61.*

Жанчына і дзіця былі прышпілены рэменем бяспекі, што і дазволіла пазбегнуць сур'ёзных траўмаў. Пасля агляду хірурга маці і дачка былі адпушчаны дадому.

Раман ВАСІЛЬЕЎ.

РЭАКЦЫЯ

Тэрмін – да канца тыдня

Графіцісту, які дарысаваў калючы дрот на графіці аб сяброўстве Мінска і Масквы на сталічнай шматпавярхоўцы па вуліцы Магілёўскай, 32, прыйдзецца заплаціць за вяртанне малюнку першапачатковага выгляду альбо самому "прыбраць" дрот.

Як паведамлялася раней, у нядзелю 23 кастрычніка невядомы "дадаў" у букет, які трымае хлопчык, і вянок, што на галаве дзяўчынкі, шыпы.

Мінскія гарадскія ўлады асудзілі ўчынак мастака.

"Гарадскія ўлады падтрымліваюць стрыт-арт, аднак гэта не значыць, што камусьці будзе дазволена ўмешвацца ва ўжо створаныя ў горадзе работы, – адзначыла прэс-сакратар Мінгарвыканкама **Алена Мохар**. – *Учынак невядомага графіціста, які ўнёс змены ў малюнак аб дружбе Масквы і Мінска, – гэта перш за ўсё непавага да расійскага мастака Артура Кашака і адкрытае хамства ў адносінах да мінчан».*

Яна падкрэсліла, што малюнак у любым выпадку адновяць у першапачатковым варыянце. Асоба графіціста будзе ўстаноўлена ў бліжэйшы час. «*Мы прапануем мастаку да канца гэтага тыдня выправіць малюнак самастойна, у адваротным выпадку панесеныя горадам выдаткі будуць выстаўлены яму ў судовым парадку*», – падкрэсліла Алена Мохар.

ВЕДАЙ НАШЫХ!

Яшчэ адзін беларус перамог ва ўкраінскім тэлешоу

Студэнт з Гродна Алег КАНАПАЦКІ выйграў у праекце «Насмяшы коміка» 20 тысяч грыўняў.

– *Праз жарты прайшлі бацькі, дзяўчына, сябры. Пасля старраннага адбору жартаў я ўпэўнена адправіўся на здымкі,* – сказаў Алег Канапацкі. – *Мы глядзелі з дзяўчынай па тэлевізары «Насмяшы коміка», і я падумаў: а чаму б і мне не паўдзельнічаць? Чым хлопцы, якія там выступаюць, лепшыя за мяне? Так і з'явілася ідэя паехаць у Кіеў.*

Алег жартаваў пра беларускага лідара і рэчаіснасць, чым выклікаў смех у гледачоў. Галоўная мэта конкурсу – прымусіць членаў журы Уладзіміра Зяленскага і Яўгена Кашавога засмяяцца ці ўсміхнуцца за адну хвіліну.

Зарабіўшы 20 тысяч грыўняў (1480 беларускіх рублёў), беларус вырашыў спыніць свае выступленне, а таксама зрабіў селфі з вядомымі ўкраінскімі акцёрамі. Паводле слоў Алега з Гродна, у будучыні ён мае намер узяць удзел у конкурсе яшчэ раз.

Як паведамляла раней «Народная Воля», месяц таму жыхар Наваполацка Максім КАНАВАЛАЎ таксама рассмяшыў журы і выйграў 50 тысяч грыўняў.

Сяргей КАРМАНАЎ.

Народная Воля http://www.nv-online.info 28 КАСТРЫЧНІКА 2016 г.

НАЗІРАННЕ



Дрэва моцнае каранямі...

Днямі ішлі з унучатай пляменніцай вечарам праз двор. У нас вялікая дваровая тэрыторыя (дзякуй богу, пакуль не закранутая сучасным варварскім ўшчыльненнем), шмат дрэў – гэткі невялічкі сквер.

Малой нашай 7 гадкоў, на яе думку, не да твару ёй ісці за руку. Раптам яна спатыкнулася. Праз колькі крокаў – яшчэ раз, пры гэтым павалілася на карачкі. «Ты што гэта на нагах не трымаешся?» – паджартавала я, узяўшы яе далоньку ў сваю, і... ледзь сама не павалілася – зачапілася за корань дрэва. У вечаровай цемры зямлі не бачна. Пакуль мы дайшлі да суседняга дома, некалькі раз спатыкаліся – то яна, то я.

...Калі напрыканцы 1960-х гадоў мы засяліліся ў новую пяціпавярхоўку, перад ёй рассцілалася голае поле са слядамі нядаўняга будаўніцтва. Побач яшчэ некалькі гадоў ішла будоўля жылых дамоў. І жыхары нашага дома, а потым і новапабудаваных пачалі добраўпарадкоўваць жыццёвую прастору. Кожную вясну і ў наш двор, і ва ўсе навакольныя прывозілі некалькі машын чарназёму, і жыхары дома выходзілі на суботнікі – без усялякага прымусу ці патрыятычных заклікаў. Разносілі добрую глебу па двары, саджалі дрэвы, кусты, рабілі клумбы ў палісадніках ля пад'ездаў. Трава расла высокая, быццам на лузе, з рамонкамі, канюшынай, касмеямі (з пялёсткаў якой мы рабілі сабе прыгожы яркі манікюр – паводле нашых тадышніх уяўленняў, абавязковы атрыбут дарослага жыцця).

Але... Ужо колькі дзесяцігоддзяў, як не прывозяць увесну чарназём. Калі расказваем сваім дзецям і ўнукам, як гулялі ў хованкі ў высокай траве, яны не вераць – зараз чэзлая траўка прабіваецца дзе-нідзе. Мала таго, кожную восень дворнікі з руплівасцю, вартай лепшага прымянення, старанна зграбаюць апалае лісце – усё да апошняга лісціка, а потым вывозяць трактарам. Куды? Нават не ўяўляю. Прыродай жа задумана: лістота па восені ападае, перагнівае, і такім чынам ствараецца новы ўрадлівы слой, які дазваляе дрэву расці, дужэць і добра трымацца каранямі. А без гэтага ды яшчэ пад уздзеяннем дбайных дворніцкіх мётлаў зямля бяднее, вымятаецца, агаляючы карані дрэў.

Некалькі год таму я ездзіла ў Ізраіль. Там паўсюль, дзе ёсць хоць якая расліна, па зямлі да яе цягнуцца-пераплятаюцца шлангі, якія сілкуюць дрэвы жыватворнай вільгаццю. А ў нас – ад кожнага ствала цягнуцца аголеныя карані. Ці не таму ўсё часцей пасля любой навальніцы з'яўляюцца паведамленні пра паваленыя дрэвы?

Аляксандра БАТУРЫНА.
Мінск.

АБУРЫЛА

Яўген ГУЧОК

«Аляксандр Гарашчэня абразіў не толькі Рыгора Барадуліна, ён абразіў усю Беларусь!»

("Народная Воля", 21 кастрычніка 2016 г.)

***

Абразу мовы жывой беларускай, крынічнай
На якіх яшчэ можна шалях узважыць?!
Хай на гэта адкажа рыштар цынічны,
Што вырашыў пасмяротна паэта знявазіць.

Хто ўключае ў праграмы для вучняў паэтаў?!
Вядома, што дзяржаўнае Міністэрства асветы;
Але пярэчныя-праўдаіскецелі,
Як на Беларусь, плююць і на гэта.

Наўрад ці варта дзівіцца гэтаму,
Як і таму здзіўляцца не трэба,
Хто звярху абразіў мову паэтаву –
Падарунак стагоддзяў і неба.

Кажуць, рыба гніе з галавы,
А потым гніе і хвост;
Так, хамства ўніз ад начальнікаў-вартавых
Шыбуе заўжды напрост.

Гэта не першы і не апошні,
Хто на паэта паганы узняў язык;
А можа, выконвае выкармак хатні
Каманду "Фас!", якую замежны даслаў бунтаўшчык?!.

Кожны ведае, кожны знае,
Што такое закалотамі грамадзянскімі патыхае
І што, калі не спыніць хама сёння,
Усім нам хутка ляцець у прадонне.

ВОДГУК

Трэба захаваць факты для гісторыі

Я размяняў, дзякуй Богу, дзявяты дзясятак. Змястоўны артыкул Валерыя Карбалевіча "Кладбище талантов" ("Народная Воля" ад 21 кастрычніка 2016 г.) яшчэ раз паклікаў мяне аглянуцца на пражытае. Аказваецца, усё жыццё прайшло пад акупацыямі розных фармаў. Я зведаў ужо пяць акупацый.

Нарадзіўся я на Глыбоччыне пад акупацыяй Польшчы. 17 верасня 1939 года ноччу з'явіліся чырвонаармейцы, і ў школу я пайшоў пад акупацыяй бальшавікоў з рускамоўным букваром. Потым прыйшлі немцы, і навучанне пачалося па-беларуску. Але савецкія партызаны, якія толькі-толькі сталі з'яўляцца сям-там, спалілі першую маю школу ў вёсцы Бабуліна. Школу перавялі ў вёску Чашкі, але ў хуткім часе і яе спалілі – тыя ж партызаны. Пасля гэтага вучоба спынілася аж да прыходу "другіх бальшавікоў". Пасля заканчэння Другой сусветнай вайны пачалося жыццё, якое добра памятаюць і ведаюць сучасныя мае суайчыннікі. Вось так усё маё жыццё прайшло пад рознымі формамі акупацыі нашай роднай Беларусі.

Лічу самай шкоднай для чалавека моўную акупацыю. Як ні дзіўна, але пры гітлераўскай акупацыі я вучыўся ў беларускамоўнай школе, часткова – пры БССР, ну а вышэйшая адукацыя была суцэльна русіфікаваная.

У артыкуле "Кладбище талантов" змястоўна і своечасова, нават з запазненнем, узнімаецца праблема людзей, якія пазбаўляюцца права на прафесію таму, што маюць уласную грамадзянскую пазіцыю, а гэта пераважна творчыя асобы і існыя патрыёты Беларусі. Іх паасобку і невялікімі групкамі рэжым выключае з жыццядзейнасці грамадства. За амаль чвэрць стагоддзя такіх не адзінкі і не дзясяткі. Многія ўжо адышлі ў вечнасць. Грамадства не робіць сістэмнага маніторынгу імён суайчыннікаў, нават тых, што названы ў артыкуле В.Карбалевіча. Яны заслугоўваюць павагі, і іх жыццёвы шлях будзе выкарыстаны ў выхаваўча-асветніцкай рабоце калі не сучаснікамі, дык нашымі нашчадкамі. Яны ёсць гістарычны фактталагічны матэрыял для высвятлення беларускай нацыі. Змагары за родную мову, беларускую культуру, за беларускую незалежнасць, за годнае жыццё ў сваім беларускамоўным грамадстве з любоўю і павагай да моў і культур усяго сукеццця зямной кулі – яны шчаслівыя тым, што здзейсніліся і захаваліся як асобы, не сталі чужымі. Патрабуецца мужнасць, каб да канца жыцця застацца Асобай, нават калі грамадства не аддае ёй належнае, і не здрадзіць самому сабе. Ці маю я маральнае права разважаць на гэтую тэму? Мяркаваць чытачам. Прывяду толькі адзін факт з асабістага жыцця.

У Беларускім дзяржаўным эканамічным універсітэце на кафедры інфармацыйных тэхналогій я адзіны 10 год выкладаў вучэбныя прадметы па-беларуску, пісаў і выдаваў вучэбна-метадычную літаратуру на роднай мове, імкнучыся далучыць студэнтаў да беларускай культуры, гістарычнай спадчыны. Стараўся быць для студэнтаў прыкладам актыўнага ўдзелу ў культурным і грамадскім жыцці. Пастаянна нашу і цяпер нашу на грудзях значок з бел-чырвона-белым сцягам. Аказваецца, гэта муляла адміністрацыі. Аднойчы заходжу ў кабінет тагачаснага рэктара Рамана Карсека (вучыліся разам на адным патоку ў БНУ), а ён замест размовы па справе ён, зрабіўшы звышсур'ёзны выгляд, дакранаецца пальцам да бел-чырвона-белага сцяжка на маім лацкане і пытаецца: "А что это у тебя?" Я адказаў: "Сцяг, пад якім кляўся верна, аддана і карысна служыць беларускаму народу прэзідэнт Лукашэнка". У адказ: "Ну, смотри!" І 30 жніўня 2001 года без якой-небудзь размовы са мной па пошце атрымаў паведамленне з запрашэннем зайсці ў аддзел кадраў і забраць працоўную кніжку. Там апошні запіс: "Уволен с работы в связи с истечением срока трудового договора, ст.38 ТК РБ". Прайшло ўжо 15 год, але, наколькі мне вядома, ні разу, нідзе не было інфармацыі не толькі аб адным маім праве на прафесію, але простага інфармавання ў першую чаргу навукова-педагагічнай супольнасці, а таксама грамадства Беларусі. Гэта не мне і падобным да мяне ахвярам трэба, а грамадзянам Беларусі, каб задумацца, як мы жывём і што ў нас наперадзе.

Прапаную, хоць са спазненнем, скласці нешта накшталт спіса палітвязняў. Да месца могуць быць і "чорныя кнігі" інтэлігенцыі, прадпрымальнікаў, кіраўнікоў дзяржпрадпрыемстваў і г.д. Час бяжыць, як свечка гарыць. Тое, што можна паспець і зафіксаваць сёння, заўтра можа стаць недаступным. Трэба захаваць факты для гісторыі.

Мікола САВІЦКІ,
прафесар.

ДАВЕДАЧНАЕ БЮРО СПАЖЫЎЦОЎ



На пытанні чытачоў адказвае старшыня Пухавіцкай раённай арганізацыі ГА "Беларускае таварыства абароны правоў спажыўцоў" Васіль ВАЛАСІОК.

У магазіне не далі расплаціцца банкаўскай карткай

У прыватным магазіне хацеў расплаціцца банкаўскай карткай, але мне ў гэтым адмовілі – маўляў, апарат часова не працуе. Прымалі толькі наяўныя грошы, а ў мяне іх з сабой не аказалася. Ці можа магазін працаваць, калі апарат, які прымае карткі, не працуе?

Віталь ЛЯШОК, г.Вілейка.

– Не можа, бо правілы абавязваюць абслугоўваць пакупнікоў як за наяўны разлік, так і па банкаўскай картцы. Вы маглі пакінуць з гэтай нагоды запіс у кнізе скаргаў і прапаноў.

Вырашыла адмовіцца ад крэму, які заказала

Заказала крэм праз інтэрнэт-магазін, аплаціць тавар трэба было пры яго атрыманні. Але затым пачытала на форумах, што пішуць пра гэты крэм, і знайшла вельмі шмат негатыўных водгукаў. Вырашыла адмовіцца ад яго. Падкажыце, ці магу я гэта зрабіць.

Валянціна СІДАРЭВІЧ, г.Чэрвень.

– Так, маеце на гэта поўнае права. Тым больш, што грошы за тавар вы яшчэ не плацілі.

Сэрвісны цэнтр «праспаў» рамонт

Сэрвісны цэнтр у вызначаны тэрмін не зрабіў рамонт майго мабільнага тэлефона. Ці можна падаць на цэнтр у суд?

Аляксандр ВАЛЬЖЫЦКІ, г.Свіслач.

– Спажывец можа звярнуцца ў суд, калі сэрвісны цэнтр рабіў рамонт больш за месяц.

Магазін, дзе купляў тавар, закрыўся

Як можна вярнуць грошы за няякасны планшэт, калі магазін, дзе я яго купляў, закрыўся?

Сяргей КУПРЭЙЧЫК, г.Маладзечна.

– Скасаваць дамову з вытворцам альбо прадаўцом можна ў судовым парадку.

Вярнуць абрэзаны рэмень

Ці можна вярнуць назад у магазін скураны рэмень, калі яго зменшылі па даўжыні ў тым жа магазіне ў дзень куплі тавару?

Павел МІХНЮК, Гродна.

– Можна, калі на руках у спажыўца ёсць дакумент, які пацвярджае, што рэмень абрэзалі менавіта ў гэтым магазіне. Пры гэтым спажывец таксама павінен мець на руках дакумент, які пацвярджае, што рэмень няякасны. У такім выпадку можна вярнуць за яго грошы альбо замяніць на іншы.

Матрац аказаўся не той

Купіла артапедычны матрац, але ён аказаўся вельмі жорсткі для мяне. А вось упакоўку я выкінула. Што мне рабіць? Прайшоў тыдзень з дня куплі...

Анжэла НАВУМОВІЧ, Аршанскі раён.

– Ваш тавар можна вярнуць назад у магазін і без упакоўкі.

Ці дасць банк адтэрміноўку беспрацоўнай?

Я звольнілася з працы, а на мне вялікім цяжарам "вісіць" банкаўскі крэдыт, які ўзяла яшчэ год таму. Ці можа банк пайсці насустрач і даць адтэрміноўку па выплаце крэдыту?

Зінаіда, г.Валожын.

– Наколькі вядома, гэта практыкуецца, але напачатку вы павінны напісаць заяву ў банк, у якой і патлумачыце, з якой нагоды просіце пайсці на саступкі. Думаю, не адмовяць.

Набыла не таго ката

Не хачу доўга распавядаць пра тое, як купіла не таго ката, але пытанне ў мяне такое: ці трапляе купля-продаж жывёл пад Закон аб абароне правоў спажыўцоў? І куды можна звярнуцца, каб урэгуляваць рознагалоссі паміж прадаўцоў і пакупніком?

Алена БАСЛЫК, г.Жодзіна.

– Безумоўна, трапляе, бо гэта таксама сфера паслуг. А ўсе спрэчкі і рознагалоссі разглядаюцца толькі ў судовым парадку.

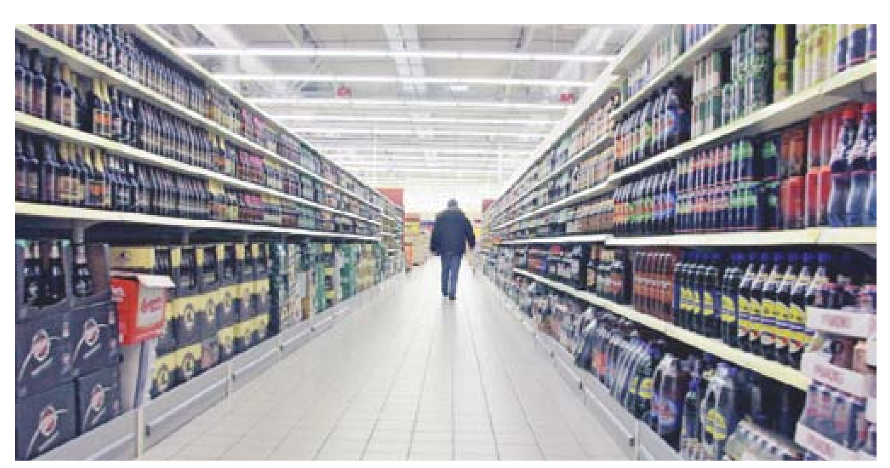
Падрыхтаваў Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ПЫТАННЕ–АДКАЗ

Гандляры супраць забароны

Чула па радыё, што ў Беларусі зноў збіраюцца забараніць прадаваць алкагольныя напоі пасля 21.00. Няўжо праўда? Такая ж норма ўжо існавала, і самі ж улады ад яе адмовіліся. Прычым – добра памятаю – пратрымалася тая забарона ў Мінску не больш за два месяцы.

А.ХМЯЛЕЎСКАЯ, Мінск.



Сапраўды, ёсць інфармацыя, што падрыхтаваны праект указа, які прадугледжвае, што алкагольная прадукцыя можа прадавацца толькі з 9.00 да 21.00. Але катэгарычна супраць такой нормы выступілі найбуйнейшыя рознічныя сеткі.

Выканаўчы дырэктар Асацыяцыі рознічных сетак **Таццяна Закжэўская** растлумачыла чаму. *„Праект дзяржаўнага рашэння прадугледжвае стварэнне адасобленых падраздзяленняў унутры крам з асобнымі касамі,* – паведаміла Закжэўская. – *Крамам з плошчай менш за 300 квадратных метраў будзе немагчыма выканаць гэтае патрабаванне, прычым праект прывядзе да непазбежных наступстваў для рынку".*

Закжэўскую падтрымалі кіраўнікі буйных рознічных сетак. Яны заявілі, што прыняцце ўказа ў падрыхтаваным выглядзе прывядзе да закрыцця многіх магазінаў. Генеральны дырэктар „Постгандлю" **Сяргей Смольскі** заявіў, што з 17 крам іх сеткі *„парадку сямі-васьмі не змогуць выканаць нормы дакумента". „Адпаведна, ад гэтых магазінаў нам прыйдзецца адмовіцца, каб не дапусціць банкруцтва ўсёй нашай рознічнай сеткі"* – канстатаваў Смольскі.

Гендырэктар другой буйной рознічнай сеткі – „Рублёўскі" – **Наталля Шаблінская** ўвогуле ашаламіла магчымымі перспектывамі. Яна лічыць, што з 71 крамы „Рублёўскі" выканаць патрабаванні падрыхтаванага ўказа змогуць толькі дзве. Больш за тое, яна прагназуе рост цэн на ўсім спажывецкім рынку. *„Кампенсаваць страты, звязаныя з рэалізацыяй падрыхтаванага праекта дзяржаўнага рашэння, мы не зможам інакш, як павышэннем цэн на рэалізацыю тавараў, чаго нам вельмі не хацелася б рабіць",* – падкрэсліла Шаблінская.

Гэтыя асцярогі падзяляе і гендырэктар „Еўрагандалю" (сетка магазінаў „Еўраопт") **Андрэй Зубкоў**. *„Рознічны тавараабарот за дзевяць месяцаў знізіўся на 3,1%. Алкаголь прысутнічае ў 40% чэкаў, таму, калі будзе прыняты падрыхтаваны праект указа, гэта адназначна прывядзе да далейшага скарачэння тавараабароту",* – заявіў ён.

Вядома, прадстаўнікі гандлю выступаюць за свае інтарэсы. Але заўвагі іх слушныя. Ці прыслухаюцца да іх улады?

Безумоўна, гэта ненармальна, што ў 40% чэкаў прысутнічае алкаголь. Што на працягу многіх гадоў Беларусь стабільна ўваходзіць у дзясятку самых пітушчых краін свету. Што на аднаго беларуса, улічваючы немаўлят, прыходзіцца 15–16 літраў чыстага спірту ў год. І не заўважаць гэта немагчыма. Хаця, безумоўна, не хацелася б, каб адно рашэнне цягнула за сабой іншыя праблемы.

Між іншым, днямі намеснік начальніка ўпраўлення прафілактыкі галоўнага ўпраўлення аховы правапарадку і прафілактыкі міліцыі грамадскай бяспекі МУС **Сяргей Красуцкі** заявіў, што гандлёвае лобі не паўплывае на падрыхтоўку праекта ўказа. Працу над ім завяршае менавіта Міністэрства ўнутраных спраў. Да 1 лістапада дакумент павінны ўнесці ў Савет міністраў.

Ганна ГАНЧАРЫК.

ФОТАФАКТ

Вада пад замком

На калонках у Горках з'явіліся замкі. Як мінімум у шасці калонках па цэнтральнай вуліцы Якубоўскага ваду можна будзе набіраць, толькі калі ты маеш адмысловы ключ.

Паводле слоў майстра мясцовага УКПП «Камунальнік» Сяргея Халюкова, ключы ад замкоў пад подпіс будуць раздадзены ўсім спажыўцам, у каго ў прыватныя хаты не падведзена вада, але падпісана дамова аб водаспажыванні.

Магчыма, побач з грамадскімі калонкамі неўзабаве ўсталююць і фотапасткі. Іх прызначэнне – фіксаваць спробы «несвядомых» грамадзян, якія захочуць збіць замкі ці іншым спосабам ліквідаваць прыстасаванне, што замыкае калонку.



НАБАЛЕЛА

Ад такіх пастаноў міністэрства можна і сарвацца...

У верасні я праходзіў медыцынскі агляд, каб уладкавацца на працу са шкоднымі ўмовамі. Вырашыў заадно прайсці вадзіцельскую камісію. Як вядома, у абодвух выпадках патрэбна даведка ад нарколага. Дык вось у даведцы, якую браў на работу, штамп "Прыгодны" паставілі адразу, а з вадзіцельскай прыйшлося пабегаць. Але справа не толькі ў гэтым.

У свой час я стаяў на ўліку ў нарколага. У ліпені 2006 года прызнаўся сабе, што ў мяне праблема з алкаголем (а гэта непаладкі ў сям'і, непрыемнасці на рабоце). Па рэкамендацыі блізкіх сяброў і па просьбе жонкі пагадзіўся прайсці курс рэабілітацыі: 28 дзён па праграме «12 крокаў». Для гэтага трэба было самому ўстаць на ўлік у нарколага.

– Табе што важней – здароўе і сям'я ці ўлік? – жорстка запытала мяне тады загадчыца аддзялення рэабілітацыі, хаця ў рэгістратуры мне прапаноўвалі кадзіраванне без пастаноўкі на ўлік. Я выбраў першае, аб чым увесь гэты час ніколі не шкадаваў.

А зараз атрымалася, што чалавека, які сваю апошнюю чарку выпіў 10 год таму, дактары-нарколагі тэрарызуюць за яго ж грошы, прыкрываючыся пастановай Міністэрства аховы здароўя РБ №30 ад 16.02.2016.

Спачатку доктар адправіла мяне ў РАУС за даведкай. Прывёз. Затым сказала, што трэба збіраць камісію, але за мой кошт, бо гэта паслуга платная. Далей аб'явіла, што мне пазначаць толькі катэгорыю В (за гэта трэба было заплаціць 10 рублёў). І самае важнае: калі я заплачу яшчэ 40 рублёў і прайду лячэнне, то мне паставяць і катэгорыю С.

У мяне адразу ўзніклі пытанні. Як мяне будуць лячыць?

Для чаго мяне здымалі з наркалагічнага ўліку 8 год таму?

Праз 2 гады пасля зняцця з уліку дактары-нарколагі прызналі мяне прыгодным да кіравання аўтатранспартам па катэгорыях А, В, С, Е (даведка 2141), а чаму зараз, праз 6 гадоў пасля гэтага, палічылі непрыгодным? Добра: магчыма, няма даверу тым, хто калісьці злоўжываў. Кажуць, што ад гэтай хваробы назаўжды не вылечваюцца, і дактары мусяць спраўдзіць, што са мною ўсё ў парадку. Але чаму я павінен за гэта плаціць?!

Зараз я шчыра ўдзячны Богу і лёсу, што 10 гадоў таму трапіў у "дом пад зялёным дахам" (наркалагічны дыспансер) і мяне выратавалі ад гэтай хваробы. Я і сёння час ад часу наведваю гэты дом, каб сваім прыкладам паказаць людзям, што можна пазбавіцца ад алкагольнай залежнасці. Але хацелася б спытаць у нарколагаў: ці згодны яны з тым, што, парушаючы душэўны пакой чалавека, яны штурхаюць яго да зрыву?

Пётр СКРАБЛЕВІЧ.
Гродзенскі раён.

Народная Воля http://www.nv-online.info 28 КАСТРЫЧНІКА 2016 г.

У СОСЕДЕЙ

Литва меняет правящую элиту

«Союз крестьян и «зеленых» Литвы» одержал неожиданную победу на парламентских выборах в стране. Газета **Deutsche Welle** *рассуждает о причинах успеха партии-аутсайдера и о том, что изменится в литовской политике.*



Глава литовских «крестьян» Рамунас Карбаускис (слева) и лидер партийного списка Саулюс Сквернялис.

Был один, а стало 56

Если в сейме последнего созыва «Союз крестьян и «зеленых» Литвы» был представлен одним депутатом, то в новом парламенте эта партия сформирует самую большую фракцию. По предварительным итогам второго тура выборов, состоявшегося 23 октября, у «крестьян» 56 из 141 мандата.

Партия-аутсайдер не просто одержала победу, она вытеснила на второе и третье места крупнейшие политические объединения страны – соответственно консерваторов из «Союза Отечества – Христианских демократов Литвы» и Социал-демократическую партию Литвы. Для правивших до сих пор в коалиции с тремя другими партиями социал-демократов это поражение особенно горькое. Они получили всего 17 мандатов, в то время как консерваторы – почти в два раза больше (31).

Залог успеха «крестьян»

«Во-первых, успех «крестьян» объясняется тем, что традиционные партии разочаровали избирателей, во-вторых, они привлекли избирателей из глубинки, в-третьих, завоевали популярность популистскими заявлениями по внутренней политике», – пояснил в интервью DW заведующий кафедрой политологии в Университете имени Витаутаса Великого **Анджей Пукшто**. Популистскими политолог назвал обещания ужесточить правила продажи алкогольных напитков, создать сеть государственных аптек с недорогими лекарствами и предотвратить отток рабочей силы из страны.

Представители этой партии критиковали и принятый в преддверии выборов новый трудовой кодекс. Он либерализировал законодательство, в частности, облегчив работодателям увольнение сотрудников.

По мнению политолога из Института международных отношений и политических наук Вильнюсского университета **Витиса Юркониса**, новый трудовой кодекс, инициаторами принятия которого были социал-демократы, обычно выступающие в поддержку прав трудящихся, также стал фактором, обусловившим поражение на нынешних выборах традиционных для правящего класса Литвы партий.

Внук Ландсбергиса набирает популярность

На результате выборов сказалась и роль лидеров партий. В Литве ни для кого не были секретом натянутые отношения между председателем социал-демократов премьер-министром Альгирдасом Буткявичюсом и президентом Далей Грибаускайте. Накануне голосования многие прочили на пост главы правительства лидера консерваторов 34-летнего Габриэлюса Ландсбергиса. Но внуку первого после распада СССР президента Литвы еще далеко до популярности деда.

Примечательно также, что новым премьер-министром станет не председатель «Союза крестьян и «зеленых» Литвы» мультимиллионер и промышленник Рамунас Карбаускис. В числе главных кандидатов на эту должность от партии-победительницы – бывший министр внутренних дел Саулюс Сквернялис. Официально он не является членом партии «крестьян». 46-летний полицейский пришел в политику два года назад и завоевал немало очков у избирателей благодаря объявленной им решительной борьбе с коррупцией.

Кто войдет в коалицию?

Лидер «Союза крестьян и «зеленых» Литвы» Карбаускис уже заявил, что его партия открыта для коалиции как с консерваторами, так и с социал-демократами. В зависимости от состава новой коалиции будут расставлены акценты во внутренней политике. «Союз крестьян и «зеленых», например, утверждает, что социальная политика нуждается в активной поддержке государства. Консерваторы же придерживаются иного мнения. Они собираются привлечь иностранных инвесторов и таким образом добиться роста экономики. «Крестьяне» и «зеленые» делают ставку на внутренние ресурсы страны и хотели бы вернуть на родину хотя бы часть эмигрировавших в другие страны граждан Литвы», – пояснил DW политолог **Антанас Кулакаускас**.

Во внешней политике каких-то изменений ожидать не стоит. Публицист **Римвидас Валатка** напомнил, что ранее «крестьяне» протестовали против вступления Литвы в еврозону и свободной продажи земли: «Лидер партии Рамунас Карбаускис высказывался даже против НАТО, но во время выборов партия отказалась от подобных заявлений». Кроме того, необходимость формирования коалиции с одной из традиционных для Литвы партий говорит в пользу прежнего курса в отношениях с ЕС и НАТО, а также с Россией.

СТОП-КАДР

Один полицейский застрелен и как минимум 20 человек пострадали в ходе антиправительственных протестов в Венесуэле. Более 80 человек задержаны полицией. Сотни тысяч жителей вышли на улицы в разных городах страны, чтобы выразить свое несогласие с политикой правительства президента Николаса Мадуро.



ФОТОГАЛЕРЕЯ

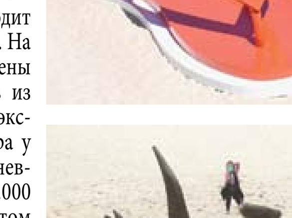


Скульптуры на берегу Тихого океана



В австралийском Сиднее проходит ежегодная выставка под открытым небом «Скульптура у моря». В этом году на ней можно увидеть гигантский шлепанец и «загорающего» носорога. Мероприятие проходит уже в двадцатый раз. На выставке представлены работы 100 авторов из 17 стран. Первая экспозиция «Скульптура у моря» была однодневной и собрала 25.000 посетителей. В этом году организаторы пригласили 20 художников, которые участвовали в первой выставке в 1997 году.





ЧУЛІ?

Асобны род войскаў

У Польшчы прыняты дакумент аб Вайсковай тэрытарыяльнай абароне (ВТА).

У ВТА можа ўступіць кожны грамадзянін Польшчы, якому споўнілася 18 гадоў і які прыгодны для нясення вайсковай службы. Таксама ў тэрытарыяльную абарону будуць прымаць жанчын адпаведных спецыяльнасцяў, напрыклад урачоў.

ВТА ствараецца "для рэагавання ў крызісных сітуацыях, для барацьбы з дыверсантамі, для антытэрарыстычных і антыдэзінфармацыйных дзеянняў". Тэрытарыяльная абарона ствараецца як асобны род войскаў, але ў выпадку крызіснай сітуацыі павінна будзе ўзаемадзейнічаць з рэгулярнай арміяй.

Для патрэб ВТА будуць закуплены зброя і тэхніка. У бліжэйшыя гады на гэтыя мэты і на функцыянаванне ВТА плануецца выдаткаваць 3,5 млрд злотых (амаль 800 млн еўра). Штомесяц жаўнер ВТА будзе атрымліваць ад дзяржавы 500 злотых (каля 115 еўра) за гатоўнасць з'явіцца па загадзе ў вызначаны час і месца.

Паводле сцвярджэння аўтараў дакумента аб ВТА, тэрытарыяльная абарона ствараецца, паколькі ў рэгіёне "неспакойная геапалітычная сітуацыя". Плануецца стварыць 17 брыгад: па адной у кожным ваяводстве, а ў сталічным Мазавецкім – дзве.

ЗА БУГАМ

Чаму палякі масава з'язджаюць за мяжу

Цягам апошніх дзвюх дэкад у Польшчы назіраецца беспрэцэдэнтная міграцыя грамадзян, накіраваная найперш на краіны Заходняй Еўропы. Палякі ўсё часцей і ўсё больш арганізавана з'язджаюць пераважна з мэтай зарабіць грошай.

У дыскусіі пра эміграцыю палякаў ёсць некалькі меркаванняў, якія можна назваць спрошчанымі і надуманымі. Пануе перакананне, што ў асноўным з'язджаюць некваліфікаваныя работнікі, якія выконваюць найбольш простую працу. Аднак Польшчу пакідаюць не толькі афіцыянты, слесары, кіроўцы і няні для дзяцей. Адной з прычын эміграцыі з'яўляецца імкненне да адукацыйнага росту, пра што сведчаць 35 тысяч польскіх студэнтаў у замежных ВНУ. Краіну ўсё часцей пакідаюць кваліфікаваныя спецыялісты з добрымі заробкамі – урачы, праграмісты, інжынеры.

Апошнімі гадамі самай прывабнай краінай для палякаў, якія збіраюцца з'ехаць, стала Вялікабрытанія. Другое месца займае Нямеччына. Нязменна папулярныя ў ад'язджаючых Францыя і Нарвегія, Галандыя і Аўстрыя.

Палякі ўсё больш ахвотна едуць у Ісландыю. Галоўнай прычынай з'яўляюцца высокія заробкі – 30 тысяч злотых (амаль 7 тысяч еўра) у месяц. Іншым папулярным, хоць і менш традыцыйным, напрамкам з'яўляецца Канада, дзе знаходзіцца каля 40 тысяч палякаў – амаль на 10 тысяч больш, чым дэкаду таму. Асобнай тэмай з'яўляецца эміграцыя ў ЗША.

У названых краінах палякі не толькі добра зарабляюць, але і асвойваюць сучасныя прафесіі, якія робяць іх канкурэнтаздольнымі на сусветным рынку працы.

ЭВРИКА!

Сингапур выпускает на улицы беспилотные автобусы

Через два месяца после запуска в Сингапуре первого в мире беспилотного такси власти города-государства анонсировали начало уличного тестирования беспилотных автобусов.

«Вы можете представить себе день, начинающийся с умных самоуправляемых автобусов, которые точно по расписанию прибывают на вашу остановку каждое утро? Эта мечта вскоре может стать реальностью! Говорят, большие мечты начинаются с малого. Поэтому мы в сотрудничестве с NTU *(Наньянский технологический университет – главный технологический университет Сингапура)* приступаем к испытанию двух электрических гибридных беспилотных автобусов», – говорится в сообщении сингапурского управления общественного транспорта на Facebook.

Это будут машины, оснащенные умными сенсорами и системой самоуправления, которая сможет учитывать особенности местного трафика, ПДД, а также погодные условия. Заряжаться автобусы будут во время стоянки или прямо на автобусных остановках.

Сингапурские власти еще летом прошлого года разместили запрос на предложения по разработке и последующему внедрению подобного вида транспорта. Это 12-метровый автобус, работающий полностью на электродвигателе, с вместимостью около 80 пассажиров.

ПОЗИЦИЯ

Исключить Россию

Более 80 гуманитарных и правозащитных организаций, в том числе Human Rights Watch и Care International, потребовали исключить Россию из состава Совета ООН по правам человека. Об этом говорится в совместном заявлении некоммерческих организаций.

Составители документа предложили входящим в Совет Безопасности странам ответить на вопрос: позволяет ли роль России в Сирии, которая, в частности, «предпринимает военные операции, мишенью которых становятся мирные жители и гражданские объекты», заседать в инстанции ООН?

АВТОРИТЕТНО



Александр ВЕРШБОУ:

НАТО не хотело размещать войска в Восточной Европе, но Россия не оставила нам выбора

Расширение НАТО на восток создало пояс стабильности у западных границ России, считает бывший заместитель генсека альянса Александр Вершбоу. Однако Кремлю выгодно изображать НАТО врагом.

Александром Вершбоу – американский дипломат, с 2001-го по 2005 год – посол США в России. В октябре 2016 года он завершает свою четырехлетнюю карьеру на посту заместителя генсека НАТО. В интервью Жанне Немцовой Вершбоу развенчал ряд мифов о НАТО:

«Мы последовательно пытались выстроить с Россией близкие партнерские отношения. И многие годы это получалось достаточно успешно. Хочу напомнить, что российские войска были вместе с НАТО в Боснии и Герцеговине, а затем и в Косово. А в не столь далеком 2012 году мы обсуждали совместную противоракетную систему обороны, которая защищала бы наши народы от угроз за пределами Европы.

Однако в 2014 году Россия, начав военную агрессию против Украины и аннексировав Крым, полностью сменила парадигму. Так что, на наш взгляд, за кризис в наших отношениях в первую очередь ответственна Россия».

ПИСЬМА С КРЕЩАТИКА



Александр ФЕДУТА

Предвыборная информационная «сгущенка»

Политическая атмосфера сегодняшней Украины сгущается на глазах. Раскрываешь газету, включаешь телевизор, заходишь в интернет и понимаешь: впереди – досрочные выборы. Все говорят о том, что их не будет, и все понимают, что весной, скорее всего, парламент сменится.

Хорошо ли это?

Любая политическая борьба строится по принципу «Против кого дружите?». Дружат всегда против победителя, потому что иначе трудно заставить его потесниться на политическом поле и дать место другим.

До недавнего времени победителем была Надежда Савченко. Отважная летчица ворвалась в киевский политический мирок со скоростью сверхзвукового истребителя. Но ее рейтинг как вознесся, так и снизился: товарищи по парламенту, политически ангажированные эксперты, журналисты различных проолигархических телеканалов дружно «дожевали» политическую репутацию той, за чью свободу еще недавно сражалась вся прогрессивная мировая общественность. Сегодня даже тогда, когда Савченко бесспорно права, ее слова воспринимаются со смешанной реакцией: кто-то говорит, что она «куплена» Кремлем, кто-то – что сошла с ума, а кто-то и вовсе скептически улыбается.

Из вчерашних кумиров Майдана не осталось практически никого. Рейтинг Виталия Кличко, увязшего в решении повседневных киевских проблем, свидетельствует: даже киевляне охладели к столичному мэру по мере охлаждения батарей в их квартирах. Арсений Яценюк по-прежнему руководит «Народным фронтом», но в личном качестве лишен парламентской трибуны и практически не выходит на телеэкраны: отставной премьер, на которого власть списала ответственность за непопулярные реформы и коррупцию, уже не так интересен, как раньше.

Только Петр Порошенко – действующий глава государства – сохраняет позиции. Это никого не удивляет, но заставляет «дружить» против него. Ну и «дружат».

У украинской оппозиции три главные темы.

Первая – тарифы. 10 ноября население страны должно получить «жировки» с указанием, на сколько именно их «нагрело» жилищно-коммунальное хозяйство Украины. Все уже знают, что в отопительный период услуги ЖКХ будут практически неподъемными. Юлия Тимошенко, лидер «Батькивщины», ведет кампанию по этому поводу с апреля. Сейчас к ней присоединился депутат от «Оппозиционного блока» Евгений Мураев, впрямую призывающий избирателей на «тарифный майдан». И хотя пока люди не собираются выходить на улицы в знак протеста, но 10 ноября скоро наступит, и что будет тогда – Бог весть.

Против этой беды парламент построил громоотвод: принял решение о повышении заработной платы депутатов до 38 тысяч гривен (начальству – чуть больше). Это примерно 1460 долларов. В сравнении с депутатскими зарплатами других стран – не самая большая, нужно сказать, сумма. Но негатива выплеснулось много. О тарифах все забыли. И премьер-министр Владимир Гройсман пообещал: правительство не поддержит этот законопроект. В общем, до поры подсунули тему журналистам, таксистам и старушкам на скамейках – чтоб было о чем посудачить.

Вторая тема – мир. Украина все больше устает от затягивания военных действий. За мир отвечает лично президент. Но как только возникает подозрение в возможных уступках – например, в том, что выборы в Донбассе пройдут раньше, чем Киева полностью восстановит контроль над украинско-российской границей, – раздается вопль очередных политиков: «Зрада! Предательство! Измена!» И хотя каждый раз Порошенко очень четко и логично объясняет свои действия, и выясняется, что «зрады», оказывается, никакой нет, но... Но нужен повод покричать на телевизионных ток-шоу. И – кричат, зная, что президент туда не пойдет и уж точно никого перекрикивать не будет.

И третья тема – коррупция. Тут белорусскому читателю ничего объяснять не нужно: все мы видели, как грамотно политик может использовать ненависть к коррупционерам в своих целях. А в Украине и вовсе забавный случай произошел. Стало известно, что молодой депутат и бывший журналист Сергей Лещенко, сделавший себе рейтинг как раз на борьбе с коррупцией, купил в Киеве очень дорогую квартиру. На депутатскую (да и на легальную журналистскую) зарплату такую квартиру не купишь. Начали копать – и докопались (явно не без помощи спецслужб): Лещенко заключил официальное соглашение с украинско-российским олигархом Константином Григоришиным о лоббировании его интересов во власти. И бумажку подписал.

Лещенко попытался оправдаться: дескать, часть денег подарила ему любимая женщина, с которой они собираются вступить в брак и в этой квартире жить. А у любимой миллионы гривен откуда? А она диджеем работает и в России дискотеки проводит. А этих денег хватило? Нет, но мне еще Алена Притула одолжила – я у нее на сайте «Украинская правда» печатался...

В общем, был козак – и нету козака... Был депутат с рейтингом – стал обладатель квартиры и муж диджея. А вместе с популярностью Лещенко начал снижаться и рейтинг «Демократического альянса», одним из лидеров которого он являлся...

Падение авторитета демократической власти, однако, вовсе не приводит к желанию вернуться во времена Януковича. Наоборот: сейчас, как никогда, общество хочет получить правду и о размерах состояния семьи экс-президента, и о том, кто все-таки отдавал приказы стрелять на Майдане кровавой зимой 2014 года.

Народная Воля http://www.nv-online.info 28 КАСТРЫЧНІКА 2016 г.

ЧУЛІ?

Польшча збіраецца пусціць новы цягнік у Мінск

Польскі ўрад плануе падвоіць лічбу пасажыраў міжнародных цягнікоў. Для гэтага будуць зніжацца цэны на квіткі, павялічыцца колькасць цягнікоў, якія курсіруюць у замежжа.

На гэтыя мэты польскі ўрад выдаткоўвае 523 млн злотых (больш за 130 млн долараў), інфармуюць польскія СМІ.

Плануецца, што новыя цягнікі будуць курсіраваць таксама ў Берлін, Прагу, Браціславу, Кіеў, Маскву і Вільнюс.

Зубры існуюць больш за 120 тысяч гадоў



З дапамогай аналізу ДНК старажытных парэшткаў зуброў раскрыта таямніца паходжання гэтых жывёл. Аўстралійскі біёлаг Алан Купер разам з калегамі вывучыў геном 64 зуброў. Да гэтага гісторыя з'яўлення зуброў для навукоўцаў заставалася загадкай.

Зубры з'яўляюцца апошнімі прадстаўнікамі дзікіх быкоў у Еўропе. Самая вялікая папуляцыя зуброў назіраецца ў нацыянальным парку "Белавежская пушча".

СЦЭНА



Вайцюшкевіч пад забаронай ці не?

Днямі спявак выступіў у сталічнай галерэі "Дом карцін". Сустрэчу можна назваць камернай, бо паслухаць Зміцера Вайцюшкевіча сабраліся столькі, колькі магла ўмясціць зала, а гэта не так многа. Прычым асаблівай рэкламы мерапрыемства не было, а за ўваходны квіток трэба было заплаціць 30 рублёў.

Зміцер Вайцюшкевіч заявіў, што цяпер, калі [illegible] гісторыю айчыннага музычнага андэграўнду, справы ідуць не так кепска – напрыклад, ёсць магчымасць выступаць у сталічных галерэях. Але хацелася б большага, адзначыў ён.

А сапраўды, чаму б Вайцюшкевічу не паспрабаваць [illegible] афіцыйнага канцэрта? Выступіў жа Лявон Вольскі ў Гомелі, і там жа гэта збіраюцца зрабіць Brutto.

– Як мінімум дзве залы баяцца мяне як чорт ладана, – кажа спявак. – Гэта сталічныя Дом ветэранаў і Дом культуры таварыства глухіх на Уральскай. "Гастрольк" [illegible] месяцы адна [illegible] сана, але ў [illegible] зале адмовілі. [illegible] гэта звязана, [illegible] не ў кур[illegible] вол, альбо, [illegible] такім высокім [illegible] нельга выступ[illegible].

Святлана САЛАДУХА.

ПЕРСОНА

«Думаннік»

25 пытанняў галоўнаму рэжысёру Купалаўскага тэатра, які не далучаецца да зграі і, як завяшчалі нам антычныя філосафы, заўсёды ў апазіцыі да любой пасрэднай большасці

Апошняя прэм'ера Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы «Дзве душы» паводле аповесці Максіма Гарэцкага – моцная, яркая праца мастацкага кіраўніка – рэжысёра Мікалая ПІНІГІНА і яго каманды: мастака Барыса Герлавана, кампазітара Андрэя Зубрыча. Акцёрскія работы прычапіць вагончыкам за рэжысёрскай, на жаль, не магу, яны не ўсе раўназначныя. Але спектакль «Дзве душы» па тэматыцы і па форме эпахальны. «Хоць сёння ў Парыж вязі», – напісаў адзін вядомы крытык.

Наогул, да рэжысёра Пінігіна ў тэатральнай публіцы стаўленне асаблівае. Мінск любіць Пінігіна, Мінск крытыкуе Пінігіна. За яго творчым лёсам сочаць уважліва, таму што, як бы там ні было, ён адзін з тых, хто ставіць пытанні пра самае галоўнае для беларусаў – наша нацыянальнае самавызначэнне. Пінігіна, на маю думку, як і галоўнага героя новага спектакля «Дзве душы», можна назваць «думаннікам».



1. – Ты сумны чалавек? Заўсёды з асцярогай іду да цябе на інтэрв'ю і нават тэлефаную...

– Многія веды памнажаюць смутак. Вядома, лепш быць маладым дурнем, нічога не ведаць і радавацца ўсяму. Але цяжка захаваць зарад аптымізму. З іншага боку, вясёлы дзядок – таксама сумна.

2. – Якія водгукі збірае твая апошняя праца – спектакль «Дзве душы»?

– Я не ведаю, хто што думае, я шукаю рабіць тое, што лічу патрэбным. А хто мяне як ацэньвае – не вельмі важна. Калі хтосьці разумее – вядома, прыемна. Але людзей, якія цябе адчуваюць, адзінкі. Рабі, што трэба, і будзь, што будзе.

3. – Ці лічыш ты гэты спектакль асаблівым, этапным для сябе ў мастацкім сэнсе?

– Я не ведаю, што такое «этапны». Я проста працую. «Дзве душы» Максіма Гарэцкага – адзін з [illegible] твораў беларускай літаратуры, у якім ідзе гаворка [illegible] нацыі. Гэта вельмі важна. У беларускай літаратуры пачатку XX стагоддзя, на мой погляд, былі два адукаваныя чалавекі – Максім Багдановіч і Максім Гарэцкі. Багдановіч усё ж такі інтэлігент у другім пакаленні з універсітэцкай адукацыяй – менавіта таму ён напісаў верш «Пагоня». Ён, а не Колас альбо Купала, якія лічылі ўсё ліцвінскае, ВКЛаўскае для нас чужым. Яны стваралі іншы праект: сялянскую, мужыцкую культуру. У іх была іншая схема – беларусы паміж польскімі панамі і рускімі чыноўнікамі. Гэта значыць беларусы сярод ворагаў. А Максім Гарэцкі першы сказаў: мы – усходне-заходнія людзі. Мы – сплаў адных і другіх, таму што жывём на мяжы.

4. – Каго з істэблішменту ты запрашаў на прэм'еру?

– Я нікога наогул не запрашаю. Мы прадаём квіткі і ўсё. Бачыў, што была віцэ-прэм'ер Наталля Качанава.

5. – А на які рэзананс ты разлічваў?

– Я паважаю гледача, але тое, што дэбілізацыя насельніцтва адбылася – і не толькі ў нас, а паўсюль, – я ў гэтым упэўнены. Гэта насельніцтва, якое разумее, што ад яго жадання нічога не залежыць, і якое з галавой сышло ў прыватнае жыццё: вось мой домік, вось мая сям'я, мая машына. Гэта факт.

– Ну, гэта не дэбілізацыя. Гэта, хутчэй, татальная абывацельшчына.

– А «Дзве душы» – літаратура вельмі высокага ўзроўню, якой не так шмат у Беларусі. Максім Гарэцкі – чалавек, які ўсё-такі фарміраваўся ў дакастрычніцкі перыяд. І быў дастаткова вольны. У сувязі з гэтым я хацеў бы пагаварыць пра філосафа Ігната Канчэўскага. Ён важная постаць для разумення матэрыялу, таму што мысляра такога ўзроўню ў нас у тыя гады больш не было. Вядомы беларускі філосаф пражыў зусім няшмат. Але – на хвілiначку – скончыў інстытут у Пецярбургу і Маскоўскі ўніверсітэт. Калі б пражыў даўжэй, яго расстралялі б, як і Гарэцкага, напэўна... Прачытаўшы «Дзве душы», Канчэўскі напісаў праграмнае філасофскае эсэ «Адвечным шляхам» і ўзяў сабе псеўданімам імя галоўнага героя – Абдзіраловіч. «Ты за праваслаўе або за каталіцызм?» – Ды не, мы жывём разам... «Ты заходнік або ўсходнік?» – Ува мне ёсць і тое і гэтае... У Канчэўскага, як і ў Гарэцкага, [illegible]

6. – Максім Гарэцкі называе галоўнага героя «ціхі думаннік». Большасць з нас да гэтага часу на гэтай пазіцыі, як па-твойму?

– А гэта такі беларускі будызм – «ціхі думаннік». [illegible] толькі назіраеш за працэсам. Вось і галоўны герой «Дзвюх душ» Ігнат Абдзіраловіч не за чырвоных, не за белых. І нават – о, якая цікавая рэч! – ён не з першымі беларускімі нацыяналістамі. Максім Гарэцкі ставіцца да іх трохі іранічна. Ён і не з імі таксама! Таму што яго герой мерае людзей з пункту гледжання іх унутранай прыгажосці, а не з пункту гледжання ідэалогіі. У аповесці гаворка ідзе пра тое, што народ адзіны і ўсё ж такі розны. Адна нацыя, але ўнутры яе раздзірае!.. Гэта ўнікальна, што такая думка паўстала ў галаве чалавека ў той час, калі ідэі Беларушчыны былі як святыні.

У Булата Акуджавы ёсць песня, як быццам пра Абдзіраловіча: «Умный в одиночестве гуляет кругами, он ценит одиночество превыше всего...» І далей: «Дураки любят собираться в стаю, впереди главный – во всей красе...» Герой Гарэцкага – чалавек па-за зграяй. І сам Гарэцкі – першы рэфлексуючы інтэлігент, які стаіць на ветры часу. Ён не можа выбраць, да каго далучыцца. Яго выбар не палітычны. Ён духоўна-эстэтычны: вы па душы мне блізкія ці не? І ён нікога не выбірае. Таму што на амбівалентнасці, дваістасці пабудавана само жыццё. «Дзве душы» – вельмі добрая літаратура. Калі б не сталіншчына, то Гарэцкі стаў бы літаратарам сусветнага ўзроўню. Але не далі адбыцца. Расстралялі.

7. – Хто рабіў афішу да спектакля? Вельмі выразная работа!

– Малады графік Насця Панцэвіч, яе ідэя. Але дапрацоўвалі разам. З аднаго боку, арыстакратычны відэлец з Лялівай, найстаражытным шляхецкім гербам. З іншага – абгрызеная сялянская лыжка. Вось такі сімвал беларускай нацыі на пачатку XX стагоддзя. [illegible]

8. – Як прыняў спектакль у Міністэрстве культуры? Былі заўвагі?

– Што яны могуць сказаць? У мяне ў спектаклі быў навуковым кансультантам пляменнік Максіма Гарэцкага акадэмік Радзім Гарэцкі. Цэнзура! Калі ёсць высокая літаратура, палітыка адпадае сама сабой. Сапраўдная літаратура вышэй за імгненныя палітычныя гісторыі. Аповесць «Дзве душы» – гэта вялікая літаратура.

9. – Ці парэкамендаваў бы ты вывучаць аповесць Гарэцкага ў школе?

– Усё залежыць ад педагога – як паднесці гэты матэрыял. Думаю, што ён вельмі важны. Вось тры беларусы: камуняка, манархіст, нацыяналіст. І асобна – Ігнат Абдзіраловіч. Ён ні з кім не хоча быць. А гэтую пазіцыю ненавідзяць. Таму што "хто не з намі, той супраць нас". А ён ні з кім. Як казалі антычныя аўтары, "дзе большасць, там праўды няма".

10. – Значыць, яе няма і ў дэмакратыі?

– Яе няма ні ў дэмакратыі, ні ў аўтакратыі, ні ў плутакратыі. Яе няма там, дзе пасрэдная большасць. Любы сур'ёзны пісьменнік у апазіцыі да большасці. У незалежнасці ад таго, на чым гэта большасць аб'ядноўваецца.

11. – Купалаўскі тэатр падаў заяўку з гэтым спектаклем на Нацыянальную тэатральную прэмію?

– Гэты спектакль не паспеў у заяўку гэтага года па тэрмінах. У наступны раз пададзім. У шорт-ліст увайшла наша «Чайка». Хоць, па-мойму, гэта прэмія сябе абсалютна дыскрэдытавала.

12. – Цікава, у рэжысёра Пінігіна засталося яшчэ пачуццё: паглядзець, хто прыйшоў у залу, у дзірачку ў заслоне? Хоць заслоны ў драматычных спектаклях ужо няма...

– Мне здаецца, на першыя спектаклі «Дзве душы» хадзіла інтэлігенцыя, але потым... Ёсць людзі, якія ходзяць слухаць лекцыі па філасофскім эсэ «Адвечным шляхам» Канчэўскага-Абдзіраловіча. А ёсць людзі, якія наогул зваліліся з Месяца: спыні іх на вуліцы, спытай, хто такі Максім Гарэцкі, яны не ведаюць. Мы не ведаем сваіх нацыянальных геніяў! [illegible]

13. – Жарт?

– Рэальнасць. А вуліц з імёнамі Быкава, Барадуліна, ураджэнцаў Ушаччыны, няма. [illegible] А таксама з дзіцячага садка, са школы. [illegible] яць помнік у Мінску і ў Горках, дзе ён вучыўся. Ён адзін з тых, хто шукаў шлях для Беларусі, пакутліва шукаў, а не проста «наперад і ўра!».

14. – Вы з былым міністрам культуры Паўлам Латушкам былі аднадумцамі, праўда?

– У мяне бясконцая павага да гэтага чалавека. Гэта быў лепшы міністр за ўсе часы. А я бачыў на гэтай пасадзе чалавек дваццаць.

15. – І ў вас зноў ёсць сумесныя планы з Пасольствам Беларусі ў Францыі, якое ўзначальвае цяпер спадар Латушка?

– Ён наогул не абавязаны займацца гастролямі нацыянальнага тэатра, ёсць шмат беларускіх пасольстваў, дзе нічога такога не адбываецца. А Латушка знаходзіць нам спонсараў, дапамагае тэатру прыехаць у Парыж. Акцыя важная: упершыню на беларускай мове ў Парыжы загучала паэма Адама Міцкевіча «Пан Тадэвуш». Вядома, Парыж нічым не здзівіш. Але апладзіравалі нам 20 хвілін, і гэта, напэўна, нядрэнна.

16. – Якія яшчэ гастролі плануюцца ў тэатры?

– Усё залежыць ад фінансаў. Мінкульт на сённяшні дзень грошай на гастролі не дае. У нас ёсць бюджэт, і распараджайся ім як хочаш. Так, можаш паехаць на гастролі, але тады не застанецца грошай на пастаноўку ніводнага новага спектакля. Ды што Парыж... У нас няма грошай, каб у Гомель і Брэст паехаць.

17. – Які распарадак дня ў галоўнага рэжысёра Нацыянальнага тэатра?

– У 10 раніцы прыйшоў, у 10-й вечара ў лепшым выпадку выйшаў з тэатра. Раніцай рэпетыцыя, днём адміністрацыйная праца, увечары спектакль трэба пагледзець. Ці яшчэ адна рэпетыцыя...

18. – А калі ж думаць над новым?

– Не ведаю... Для гэтага спецыяльнага часу няма. Прыходзіць само.

19. – Але, напэўна, ёсць план па пастаноўках? Колькі іх патрабуе ў сезон міністэрства?

– А хоць нічога не стаўце... Нам трэба адыграць 287 спектакляў у год, і каб на іх добра квіткі прадаваліся. Ходзіць глядач – добра, не ходзіць – будуць, вядома, праблемы. Але пры цяперашняй эканамічнай сітуацыі людзі шмат разоў грошы палічаць, перш чым набудуць квіткі ў тэатр.

20. – Чаму цябе не запрашаюць працаваць у кіно?

– Латушка прапаноўваў мне зняць «Каласы пад сярпом тваім». Пляменніца Караткевіча нават сказала, што толькі Пінігіну аддасць у працу гэты раман. І мы напісалі сцэнарый. Але потым справу прыкрылі... Гэта вельмі сур'ёзныя ўкладанні, вялікае гістарычнае палатно. «Беларусьфільм» здымае цяпер серыялы пра аўташколу і пра энергетыкаў. Значыць, няма задачы зрабіць вялікі нацыянальны фільм.

21. – Андрэй Курэйчык напісаў неяк, што «галоўная праблема беларускага тэатра ў сістэматычнай эстэтычнай, тэматычнай паблахлівасці». Што скажаш у адказ?

– Гэта смешна. Не існуе незалежных ад дзяржаўных інстытутаў. Я цяжка сабе ўяўляю чалавека, які працаваў бы супраць дзяржавы, але атрымліваў ад яе зарплату. Будзь прыватным – тады рабі што хочаш. І то... Але, [illegible] чаму тэатр [illegible] сацы[illegible] гэта наогул [illegible] узровень развіцця [illegible]. Справа ж не ў палітычнай ангажаванасці і ў гаўканні з-пад плота. І не ва ўласным піяры. Ну якая павінна быць смеласць, каб паставіць «Чайку»? Але ў Чэхава ёсць прадчуванне будучых катаклізмаў і прадчуванне таго, што гэты свет заканчваецца. Высокія задумы ў мастацтве, глабальныя задумы – яны легальныя. І, як правіла, справа не ў тым, што дрэнны прэзідэнт ці прэм'ер-міністр. Справа ў вельмі складаных ментальных рэчах, якія нацыя не можа адразу пераадолець.

22. – Нашы чытачы хвалююцца: прыма Святлана Зелянкоўская сышла з тэатра?

– Яна ў адпачынку па доглядзе за дзіцем. Але я не ведаю, кто такая прыма... У нас ёсць артысткі, якія іграюць галоўныя ролі, і іх не адна і не дзве. Вылучыць не магу. А Света – выдатная актрыса, моцная, магутная, прыгожая жанчына.

23. – Які тэатральны лёс будзе ў Валянціны Гарцуевай, як думаеш?

– Ён будзе добры. Яна вельмі таленавітая, адна з вядучых артыстак тэатра. Сапраўдная, з драматычным дарам.

24. – Да якой чалавечай заганы ты ставішся паблажліва?

– Я паблажлівы да лянот. Таму што падчас чалавеку трэба займацца сузіраннем. Гультаёў я не люблю, але працаголікаў люблю яшчэ менш. Таму што бываюць вельмі таленавітыя гультаі.

25. – Што б ты сказаў сабе 20-гадоваму?

– Чалавек мяняецца... Памятаеш, як у Пастэрнака: «О, знал бы я, что так бывает, когда пускался на дебют...» Мы розныя людзі – я і ён. Я не стаў бы яго павучаць.

Алена МАЛОЧКА.

ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ



Дар'я Навумава за алімпійскія прызавыя набудзе сабе кватэру

Беларускія прызёры Алімпіяды, якая ў гэтым годзе прайшла ў Бразіліі, ужо атрымалі прэміяльныя.

Дзяржава шчодра плаціць спартсменам, якія дабіраюцца да алімпійскага п'едэстала: за "золата" – 150 тысяч долараў, за "серабро" – 75 тысяч, за "бронзу" – 50 тысяч долараў. І, як стала вядома "Народнай Волі", грошы на карткі алімпійцаў паступілі.

Адзіны залаты медаліст у складзе беларускай зборнай – батуціст Уладзіслаў Ганчароў – распавёў мне, што пакуль не вырашыў, як лепш патраціць прызавыя, бо *"кватэра і машына і так ёсць"*.

"Шчыра кажучы, нават не думаў яшчэ", – кажа ён. І дадае, што не так даўно яму была зроблена ў Мінску аперацыя на вачах.

Не вызначыўся з тым, куды ўкласці грошы, і сярэбраны прызёр Алімпіяды цяжкаатлет Вадзім Стральцоў, бо жыллё ён мае, хаця і службовае.

Тым часам высвятляецца, што кватэрнае пытанне актуальнае для многіх прызёраў Алімпіяды і менавіта за кошт прэміяльных грошай яны збіраюцца яго вырашыць.

"Я зараз жыву ў Бабруйску ў інтэрнаце, але ў гэтым жа горадзе збіраюся купіць двухпакаёўку ў новабудоўлі, – распавядае цяжкаатлетка Дар'я Навумава, якая на Гульнях заваявала "серабро". – *Праўда, зараз пакуль знаходжуся на зборах у "Стайках", таму нават не было часу сур'ёзна заняцца гэтым".*

Плыўчыха Аляксандра Герасіменя, якая заваявала ў Рыа бронзавы медаль, таксама плануе ўкласці прызавыя грошы ў нерухомасць.

"Дабудоўваю кватэру ў Мінску, таму, думаю, немалая частка прызавых пойдзе менавіта на гэтыя мэты", – кажа яна.

У Мазыры жыве ў інтэрнаце бронзавая прызёрка ў веславанні на байдарцы Вольга Худзенка, у такім жа становішчы ў Гродне – бронзавы прызёр у вольнай барацьбе Ібрагім Саідаў... Так што жыллёвая праблема актуальная і для іх, а за зробленыя на Алімпіядзе грошы яе якраз і можна будзе вырашыць.

Алесь СІВЫ.

РАКУРС

Иностранцы не едут

Беларусь – одна из немногих стран, в которой сохранились санатории. Причем учреждений, предоставляющих возможность отдохнуть, оздоровиться и подлечиться, немало. Только санаториев для взрослых функционирует 76. И, по словам чиновников, заполнены они сегодня на 80–90 процентов: в среднем в год в санаторно-курортных и оздоровительных организациях страны проходят лечение и оздоровление около 1 млн 300 тыс. человек. Но больших денег санаторный рынок не приносит. Во многом потому, что не удается продавать путевки за границу. Официально сообщается, что в наших санаториях за год отдыхает всего лишь 240 тысяч иностранцев. На них рынку удается заработать около 100 млн долларов. Чиновники не скрывают, что 80–90 процентов гостей белорусских санаториев – это россияне, и когда в соседней стране случился кризис, поток россиян в белорусские здравницы сразу сократился. Остальные 10–20 процентов посетителей хоть и являются гражданами других стран, но в основном наши соотечественники. Генеральный директор ОАО «Белагроздравница» **Иван Аверченко** приводит, например, такие данные: «*В этом году санаторий «Сосновый бор» посетили порядка 350 белорусов, постоянно проживающих в Израиле*».

– *Конечно же, мы заинтересованы в рынке западного направления. Сейчас МИДом обсуждается вопрос о безвизовом режиме для посещающих санатории,* – говорит директор Республиканского центра по оздоровлению и санаторно-курортному лечению населения **Геннадий Болбатовский.** – *Но белорусские санатории недостаточно себя позиционируют. Я приведу пример первого полугодия по Брестской и Гродненской областям. С участием туристических компаний стран Балтии, Польши, Германии мы организовывали тур по Гродненской и Брестской областям. За полугодие рост экспорта по этим областям увеличился на 38 процентов, и это за счет потребителя. Были сразу заключены договоры, и люди поехали. Конечно, нам интересен этот рынок, мы должны позиционировать Беларусь, создавать ее имидж.*

К слову, путевки в белорусские санатории недешевые. Например, оздоровление в одной из самых популярных здравниц страны – «Радоне» для многих белорусов вообще не по карману. Сутки проживания в трехместном номере санатория обойдутся белорусу в 47 рублей, в одноместном – 84 рубля 50 копеек. То есть 10 дней комфортного отдыха – это уже 845 рублей (8 миллионов 450 тысяч старыми)! Для иностранцев цены еще выше. Причем, что любопытно, сайт санатория прейскурант цен для иностранцев публикует не в долларах или евро, а в российских рублях. Так что несложно догадаться, на каких иностранцев ориентирован «Радон».

Игорь ЗАЛЕССКИЙ.

РЭГІЁН

«Мова Нанова» ў Полацку

Першы занятак адбудзецца 29 кастрычніка.

«Мова Нанова» – гэта бясплатныя курсы беларускай мовы, якія адкрыліся ў Мінску 13 студзеня 2014 года. Заняткі па вывучэнні роднай мовы таксама праводзяцца ў Астраўцы, Бабруйску, Баранавічах, Брэсце, Віцебску, Гродне, Гомелі, Магілёве, Маладзечне і Светлагорску, а таксама ў Кракаве.

– *Дванаццатым горадам, дзе адкрываюцца курсы «Мова Нанова», будзе Полацк. Шаноўныя палачане, да сустрэчы!* – паведамляюць вядучыя курсаў "Мова Нанова" філолаг Алеся Літвіноўская і журналіст Глеб Лабадзенка.

Пачатак у 19.00 у рэстаране «Росквіт».

Раман ВАСІЛЬЕЎ.

Народная Воля http://www.nv-online.info 28 КАСТРЫЧНІКА 2016 г.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 31 ОКТЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.45 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.25 «Зона Х».
09.10 «Главный эфир».
10.20 «Клуб редакторов».
11.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.05, 13.10 «Теория невероятности». Сериал.
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25, 16.30 «Сваты-6». Сериал.
17.40 «Белорусское «Времечко».
19.20 «Арена».
20.00 «Форум».
21.00 «Панорама».
21.45 «След». Сериал.
00.00 «День спорта».
00.15 «Крапленый». Сериал.

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 10.00, 22.20 «Тэлебарометр».
09.05 «Орел и решка. Неизведанная Европа».
10.35 «Великая иллюзия на Кипре».
11.00, 18.00 «Моя прекрасная няня». Сериал.
12.05 «Счастливы вместе-3». Сериал.
13.25 «Кости». Сериал.
17.00, 22.25 «Обмани меня-3». Сериал.
19.15 «Суперлото».
20.05 «Репортер».
20.55 «Семья».
22.05 «КЕНО».
22.10 «Хочу в телевизор!».
23.20 «Как я встретил вашу маму». Сериал.

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35 «Беларуская кухня».
08.05, 11.20, 21.00 «Калейдаскоп».
08.20, 18.05 «Дастаеўскі». Серыял.
09.15 «Тарзан бясстрашны». М/ф.
10.45 Мультфільм.
10.55 «Святло далёкай зоркі».
11.35 «Нацыянальны хіт-парад».
12.30 «Размаўляем па-беларуску».
13.00, 21.25 «Дунечка». М/ф.
14.40 «Майстры і куміры». Народны артыст Беларусі Аляксандр Яфрэмаў.
15.30 «Беларускі вакзал». М/ф.
17.10, 23.05 «Камертон».
17.35 «У гасцях у Барыса Аверына».
19.00 «Гваздзік». Серыял.
20.00 «Подых струн».
20.40 «Калыханка».
21.20 «Час кіно».

Беларусь 5

08.00, 18.45, 20.40 «PRO-спорт».
08.10 Плавание. Этап Кубка мира.
13.00 Гандбол. SEHA-лига. БГК им. Мешкова (Беларусь) – «Горенье» (Словения).
14.30 Баскетбол. Единая лига ВТБ. УНИКС (Казань) – «Цмокі-Мінск».
16.10 Хоккей. КХЛ. «Витязь» (Московская обл.) – «Динамо-Минск».
18.10 «Хоккей для всех».
18.55 Мини-футбол. Чемпионат Беларуси. «Лидсельмаш» (Лида) – «Форте» (Могилев).
21.25 «Время футбола».
22.10 «Женщины и спорт».
22.40 Теннис. WTA. Итоговый турнир.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Контуры».
10.00 «Жить здорово!».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.10 «Наедине со всеми».
13.10 «Мужское/женское».
14.10 «Про любовь».
15.10, 16.20 «Время покажет».
16.55 «Давай поженимся!».
18.20 «Обратный отсчет».
19.00 «Жди меня».
20.00 «Время».
21.05 «Дело принципа».
22.15 «Голос». Специальный выпуск.
01.00 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
10.00 «Картина мира».
10.55 «Погода на неделю».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Что происходит».
12.40 «Комната смеха».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.25 «Сваты». Сериал.
19.10, 20.40 «Косатка». Сериал.
21.45, 23.10 «Гражданин Никто». Сериал.
00.30 «Специальный корреспондент».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00 «Новое утро».
08.30 «Студия Юлии Высоцкой».
09.05 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.25 «Лесник». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 23.05 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.00 «Новые русские сенсации».
15.00 «Ты не поверишь!».
16.25 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.05 «Говорим и показываем».
19.40 «Профиль убийцы». Сериал.
21.25 «Ментовские войны». Сериал.
23.30 «Итоги дня».
00.00 «Поздняков».
00.10 «Кто шагает по Москве».

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 22.55 «СТВ-спорт».
08.30 «Неделя».
09.25 «Большой завтрак».
10.05 «Дальние родственники».
10.40 «Семейные драмы».
11.40 «Не ври мне!». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Наше дело».
14.05 Концерт Михаила Задорнова.
15.30 «Следаки». Сериал.
16.50 «Большой город».
18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Военная тайна».
23.00 «Тайны Чапман».
23.55 «Документальный проект».
00.50 «Два долгих гудка в тумане». Х/ф.

Мир

07.00, 02.15 «Экстрасенсы. По ту сторону другого мира».
07.30 «Доброе утро, мир!».
09.00 «Черта». Сериал.
12.30 «Бремя обеда».
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Танцор диско». Х/ф.
16.10 «Слово за слово».
17.05 «Отряд». Сериал.
19.20 «Метод Фрейда». Сериал.
22.00 «Мальтийский крест». Х/ф.
23.50 «Маленький свидетель». Х/ф.
02.45 «Невидимки». Сериал.

Россия Культура

07.00 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.40 «Наблюдатель».
11.15 «Библиотека приключений».
11.30 «Телохранитель». Х/ф.
13.25 «Линия жизни».
14.15 «Центр управления «Крым».
15.10 «Лика». Телеспектакль.
16.35, 01.25 «Цвет времени».
16.45 «Михаил Миль. Испытание на прочность».
17.25 «Шостаковичу посвящается...».
18.45 «Формула мастерства».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Сати. Нескучная классика...».
20.45 «Правила жизни».
21.15 «Тем временем».
22.00 «Три тайны адвоката Плевако».
22.25 «Ступени цивилизации».
23.20 «Поль Сезанн».
23.45 «Худсовет».
23.50 «Власть соловецкая. Свидетельства и документы».
02.40 Полонезы Ф.Шопена исполняет Э.Вирсаладзе.

Белсат

07.00 «Над Нёмнам».
07.15, 10.20 «ПраСвет».
07.50 «Людскія справы»: «Ці патрэбна ДАІ?».
08.25 «Зона «Свабоды».
09.00 «Эксперт».
09.35 «Пажарнікі». Серыял.
11.00 «Схаванае багацце Пуціна». Д/ф.
11.55 «Форум»: «Нам засталася спадчына...».
12.35 «Апошнія сакрэты Трэцяга рэйха». Дак.серыял.
13.30, 22.00 «Кінаклуб»: «Другое дзяцінства».
13.40, 22.15 «Другое дзяцінства». М/ф.
15.15 «Допінг: цалкам сакрэтна. Выкрыццё Расіі». Д/ф.
15.55 «Невядомая Беларусь»: «Заходнікі». Д/ф.
16.30 «Свабоду Асіі Бібі». Д/ф.
18.00, 19.30, 23.50 «Студыя «Белсат».
18.30 «Мова нанова: Якуб Колас».
18.50 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
19.05 «Асабісты капітал».
21.00 «Аб'ектыў».
21.45 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Віцебск у Расіі. Пад імперскаю пятою».

ВТОРНИК, 1 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.20 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.40 «Зона Х».
08.50 Слово Митрополита Тадеуша Кондрусевича на Торжество Всех Святых и День поминовения усопших.
09.10, 22.00 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00, 20.00 «Женский доктор-2». Сериал.
12.10, 16.30 «Семейные мелодрамы».
13.20 «День в большом городе».
14.20 «Детский доктор».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 «Я оставляю вам любовь». Сериал.
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20, 00.00 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Специальный репортаж».
00.35 «День спорта».
00.50 «Крапленый». Сериал.

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 21.55 «Тэлебарометр».
09.05, 18.50 «Такая работа». Сериал.
09.55, 20.55 «Экстрасенсы-детективы».
10.50, 22.05 «Онлайн».
11.35, 17.15 «Моя прекрасная няня». Сериал.
12.10, 17.50 «Не родись красивой». Сериал.
13.10, 19.50 «Икона стиля».
14.15 «Барышня-крестьянка».
15.20 «Пин_код».
16.05 «Орел и решка. Неизведанная Европа».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
22.45 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Прямая трансляция.
00.45 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Обзор.

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35, 12.00 «Беларуская кухня».
08.05, 11.15, 21.00 «Калейдаскоп».
08.20, 18.05 «Дастаеўскі». Серыял.
09.20, 15.40 «Жалезнае поле». М/ф.
10.40, 14.40 «Размовы пра духоўнае». «Дзень Усіх Святых і Дзень памінання памерлых».
10.50 «Святло далёкай зоркі».
11.35 «Наперад у мінулае».
12.30, 17.55 «Размаўляем па-беларуску».
13.00, 21.20 «Упершыню замужам». М/ф.
14.50, 20.00 «Невядомая вайна 1812 года. Барадзіно. Бітва гігантаў».
15.30 Мультфільм.
17.05, 22.55 «Дыяблог».
17.30 «У гасцях у Барыса Аверына».
19.00 «Гваздзік». Серыял.
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

07.35, 19.05 «PRO-спорт. Новости».
08.15 «Время футбола».
08.55 Мини-футбол. Чемпионат Беларуси. «Лидсельмаш» (Лида) – «Форте» (Могилев).
10.30 Теннис. Турнир WTA.
12.35 Футбол. Чемпионат Беларуси. «Динамо-Минск»–«Белшина» (Бобруйск).
14.30 Хоккей. Кубок Беларуси. «Юность» (Минск) – «Неман» (Гродно).
16.25, 22.40 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
16.55 Волейбол. Лига чемпионов.
19.15 «Спорт-кадр».
19.50 «Овертайм».
20.25 Хоккей.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.10 «Наедине со всеми».
13.10 «Мужское/женское».
14.10 «Про любовь».
15.10, 16.20 «Время покажет».
16.55 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.50 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Шакал». Сериал.
22.40 «25 лет после СССР».
23.25 «Соломон Волков. Диалоги с Евгением Евтушенко».
00.25 «Агент национальной безопасности». Сериал.
02.10 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Комната смеха».
12.00 «60 минут».
13.15 «Правила жизни».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.25 «Сваты». Сериал.
19.10, 20.40 «Косатка». Сериал.
21.45, 23.10 «Гражданин Никто». Сериал.
23.35 «Простые вопросы» с Егором Хрусталевым».
23.55 «Команда» с Рамзаном Кадыровым».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00 «Новое утро».
08.30 «Студия Юлии Высоцкой».
09.05 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.25 «Лесник». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 23.05 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Врачебная тайна». Сериал.
16.25 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.05 «Говорим и показываем».
19.40 «Профиль убийцы». Сериал.
21.25 «Ментовские войны». Сериал.
23.30 «Итоги дня».
00.00 «Герои нашего времени».

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 23.25 «Тайны Чапман».
09.30, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.40 «Семейные драмы».
11.40 «Не ври мне!». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Поединок». Х/ф.
15.35 «Следаки». Сериал.
16.50 «Центральный регион».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Территория заблуждений».
21.55 «Смотреть всем!».
23.05 «Автопанорама».
00.20 «Танго нашего детства». Х/ф.

Мир

06.00 Мультфильмы.
07.00, 02.15 «Экстрасенсы. По ту сторону другого мира».
07.30 «Доброе утро, мир!».
09.00 «Черта». Сериал.
12.30 «Бремя обеда».
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15, 19.20 «Метод Фрейда». Сериал.
16.10 «Слово за слово».
17.05 «Отряд». Сериал.
22.00 «Заза». Х/ф.
23.45 «Танцор диско». Х/ф.
02.45 «Невидимки». Сериал.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15, 23.50 «Коломбо». Сериал.
12.50, 20.45 «Правила жизни».
13.20 «Эрмитаж-250».
13.50 «Опасный поворот». Сериал.
15.10 «Сати. Нескучная классика...».
15.50 «Последнее пристанище тамплиеров».
16.40 «Фрэнсис Бэкон».
16.50 «Острова».
17.30 Юрий Башмет, Даниил Трифонов и Камерный ансамбль «Солисты Москвы».
18.30, 21.40 «Мировые сокровища».
18.45 «Формула мастерства».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Искусственный отбор».
21.15 «Кто мы?».
22.00 «Глеб Плаксин. Сопротивление русского француза».
22.25 «Ступени цивилизации».
23.45 «Худсовет».
01.20 «Три тайны адвоката Плевако».
01.50 «Оноре де Бальзак».

Белсат

07.00, 08.30, 12.30, 14.00, 18.00, 19.30, 23.35 «Студыя «Белсат».
07.30, 13.00 «Мова нанова: Якуб Колас».
07.50, 13.25 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
08.05, 13.40 «Асабісты капітал».
10.45, 16.15 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Віцебск у Расіі. Пад імперскаю пятою».
11.00 «Дом». Серыял.
16.35 «Рэпартэр».
17.00, 22.00 «Допінг: цалкам сакрэтна. Выкрыццё Расіі». Д/ф.
17.40 «Сведкі»: «Гарачая вясна 1996 года (Частка другая: «Чарнобыльскі Шлях» і іншыя акцыі пратэсту)».
18.30 «Людскія справы»: «Ці патрэбнае ДАІ?».
19.00 «Два на два».
21.00 «Аб'ектыў».
21.45 «Востраў надзеі». Рэпартаж.
22.40 «Схаванае багацце Пуціна». Д/ф.

СРЕДА, 2 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.00 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.20 «Зона Х».
09.10, 21.45 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00, 20.00 «Женский доктор-2». Сериал.
12.10, 16.30 «Семейные мелодрамы».
13.20 «День в большом городе».
14.20 «Детский доктор».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 «Я оставляю вам любовь». Сериал.
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20, 23.40 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
00.15 «День спорта».
00.30 «Крапленый». Сериал.

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 21.55 «Тэлебарометр».
09.05, 18.40 «Такая работа». Сериал.
09.55, 20.55 «Экстрасенсы-детективы».
10.55, 22.10 «Онлайн».
11.20, 17.05 «Моя прекрасная няня». Сериал.
11.55, 17.40 «Не родись красивой». Сериал.
12.55, 19.35 «Икона стиля».
14.15 «Барышня-крестьянка».
15.20 «Пин_код».
16.05 «Орел и решка. Неизведанная Европа».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
22.45 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Прямая трансляция.
00.45 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Обзор.

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35, 12.00 «Беларуская кухня».
08.00, 11.20, 21.00 «Калейдаскоп».
08.20, 18.05 «Дастаеўскі». Серыял.
09.15, 15.30 «Гарачы снег». М/ф.
10.55 «Святло далёкай зоркі».
11.35 «Музеі Беларусі».
12.25 «Размаўляем па-беларуску».
13.00, 21.20 «Краіна глухіх». М/ф.
14.55, 20.00 «Невядомая вайна 1812 года. Бярэзіна. Загадка скарбаў Напалеона».
17.10, 23.15 «Дыяблог».
17.40 «У гасцях у Барыса Аверына».
19.00 «Гваздзік». Серыял.
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

08.00, 18.45, 22.30 «PRO-спорт. Новости».
08.10 Хоккей. Лига чемпионов. 1/8 финала.
10.00 Теннис. Турнир WTA.
12.00 Волейбол. Лига чемпионов. 2-й квалификационный раунд.
14.05, 16.00, 22.40 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
17.55 «Козел про футбол».
18.15 «Слэм-данк».
18.55 Гандбол. Квалификация к ЧЕ-2018. Мужчины.
20.40 Баскетбол. Евролига. «Маккаби» (Израиль) – «Барселона» (Испания). Прямая трансляция.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.10 «Наедине со всеми».
13.10 «Мужское/женское».
14.10 «Про любовь».
15.10, 16.20 «Время покажет».
16.55 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.50 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Шакал». Сериал.
22.55 «25 лет после СССР».
23.40 «Соломон Волков. Диалоги с Евгением Евтушенко».
00.40 «Агент национальной безопасности». Сериал.
02.25 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Простые вопросы».
12.00 «60 минут».
13.15 «Правила жизни».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.25 «Сваты». Сериал.
19.10, 20.40 «Косатка». Сериал.
21.45, 23.10 «Гражданин Никто». Сериал.
00.30 «Вечер» с Владимиром Соловьевым».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00 «Новое утро».
08.30 «Студия Юлии Высоцкой».
09.05 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.25 «Лесник». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 23.05 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Врачебная тайна». Сериал.
16.25 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.05 «Говорим и показываем».
19.40 «Профиль убийцы». Сериал.
23.40 «Итоги дня».
00.00 «Большие родители».

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 23.05 «Тайны Чапман».
09.30, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.40 «Семейные драмы».
11.40 «Не ври мне!». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Территория заблуждений».
15.30 «Следаки». Сериал.
16.50 «Автопанорама».
17.10 «Знай наших!».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Секретные территории».
22.00 «Смотреть всем!».
23.55 «Эхо из прошлого». Сериал.

Мир

06.00 Мультфильмы.
07.00 «Экстрасенсы. По ту сторону другого мира».
07.30 «Доброе утро, мир!».
09.00 «Мы из джаза». Х/ф.
10.45 «Заза». Х/ф.
12.30 «Бремя обеда».
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15, 19.20 «Метод Фрейда». Сериал.
16.10 «Слово за слово».
17.05 «Отряд». Сериал.
22.00 «Ненормальная». Х/ф.
23.45 «Мое сердце для тебя». Х/ф.
02.50 «Невидимки». Сериал.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15, 23.50 «Коломбо». Сериал.
12.50, 20.45 «Правила жизни».
13.20 «Пешком...».
13.50 «Опасный поворот». Сериал.
14.40, 18.25 «Мировые сокровища».
15.10 «Искусственный отбор».
15.50 «Что скрывают камни Стоунхенджа?».
16.50 «Больше, чем любовь».
17.30 Юрий Башмет, Камерный ансамбль «Солисты Москвы» и хор «Голоса Конельяно».
18.45 «Формула мастерства».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Абсолютный слух».
21.15 «Власть факта».
22.00 «Анатолий Зверев».
22.25 «Ступени цивилизации».
23.45 «Худсовет».
01.25 «Глеб Плаксин. Сопротивление русского француза».

Белсат

07.00, 08.30, 12.05, 13.35, 18.00, 19.30, 00.15 «Студыя «Белсат».
07.30, 12.35 «Людскія справы»: «Ці патрэбна ДАІ?».
08.00, 13.05 «Два на два».
10.40, 15.50 «Востраў надзеі». Рэпартаж.
11.00, 16.10 «Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча».
11.25 «Допінг: цалкам сакрэтна. Выкрыццё Расіі». Д/ф.
16.40 «Схаванае багацце Пуціна». Д/ф.
17.35 «Мова нанова: Якуб Колас».
18.25 «Форум»: «Нам засталася спадчына...».
19.05 «Маю правa».
21.00 «Аб'ектыў».
21.45 «Прыват»: «Яны руляць!».
22.10 «Белы шквал». М/ф.

ЧЕТВЕРГ, 3 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.20 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.40 «Зона Х».
09.10, 22.00 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00, 20.00 «Женский доктор-2». Сериал.
12.10, 16.30 «Семейные мелодрамы».
13.20 «День в большом городе».
14.20 «Детский доктор».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 «Я оставляю вам любовь». Сериал.
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20, 00.00 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Актуальное интервью».
00.35 «День спорта».
00.50 «Крапленый». Сериал.

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 22.10 «Тэлебарометр».
09.05, 18.35 «Такая работа». Сериал.
09.55, 20.55 «Экстрасенсы-детективы».
10.50, 22.15 «Онлайн».
11.20, 17.00 «Моя прекрасная няня». Сериал.
11.55, 17.40 «Не родись красивой». Сериал.
12.50, 19.35 «Икона стиля».
14.10 «Любовь онлайн».
15.20 «Пин_код».
16.05 «Орел и решка. Неизведанная Европа».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
22.50 «Как я встретил вашу маму». Сериал.

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35, 12.20 «Белорусская кухня».
08.05, 11.35, 21.00 «Калейдаскоп».
08.20, 18.05 «Дастаеўскі». Серыял.
09.20, 15.40 «Пунсовыя ветразі». М/ф.
10.40 «Святло далёкай зоркі».
11.05 «Я – часовы вандроўнік. Якуб Колас. Паэт і чалавек».
11.50 «Край».
12.45, 18.00 «Размаўляем па-беларуску».
13.20, 21.20 «Каралева». М/ф.
15.00, 20.00 «Невядомая вайна 1812 год. Кутузаў. Вялікі трыумфатар: міфы і факты».
17.05, 23.05 «Дыяблог».
17.30 «У гасцях у Барыса Аверына».
19.00 «Гваздзік». Серыял.
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

07.55, 18.45 «PRO-спорт. Новости».
08.05 Гандбол. Квалификация к ЧЕ-2018.
09.30 «Овертайм».
10.00 Теннис. Турнир WTA.
12.00 «Козел про футбол».
12.20 «Слэм-данк».
12.50, 14.45, 16.40 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
17.45 «На пути к ЧМ-2018».
18.15 «Фактор силы».
18.55 Хоккей. Кубок Дружбы-2016. Беларусь (U-18) – Дания (U-18). Прямая трансляция.
21.05 Футбол. Лига Европы УЕФА.
23.00 Футбол. Лига Европы УЕФА. (В перерыве – «PRO-спорт. Новости».)

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.25 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.10 «Наедине со всеми».
13.10 «Мужское/женское».
14.10 «Про любовь».
15.10, 16.20 «Время покажет».
16.55 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.50 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Надо разобраться».
21.30 «Таинственная страсть». Сериал.
23.20 «Соломон Волков. Диалоги с Евгением Евтушенко».
00.20 «Агент национальной безопасности». Сериал.
02.00 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.35 «Комната смеха».
12.00 «60 минут».
13.15 «Правила жизни».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.25 «Сваты». Сериал.
19.10, 20.40 «Косатка». Сериал.
21.45, 23.10 «Юморина».
23.35 «Простые вопросы» с Егором Хрусталевым».
23.55 КВН. Международная лига. ¼ финала.

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00 «Новое утро».
08.30 «Студия Юлии Высоцкой».
09.05 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
10.25 «Лесник». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Врачебная тайна». Сериал.
16.25 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.05 «Говорим и показываем».
19.35 «Экстрасенсы против детективов».
21.05 «Час Сыча». Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 23.25 «Тайны Чапман».
09.30, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы.
10.40 «Семейные драмы».
11.35 «Не ври мне!». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Секретные территории».
15.40 «Следаки». Сериал.
16.10 «Добро пожаловаться».
16.50 «Минск и минчане».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Странное дело».
22.00 «Смотреть всем!».
23.05 «Автопанорама».
00.15 «Эхо из прошлого». Сериал.

Мир

06.00 Мультфильмы.
07.00, 02.25 «Экстрасенсы. По ту сторону другого мира».
07.30 «Доброе утро, мир!».
09.00 «Смотри в оба». Х/ф.
10.35 «Ненормальная». Х/ф.
12.30 «Бремя обеда».
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15, 19.20 «Метод Фрейда». Сериал.
16.10 «Слово за слово».
17.05 «Отряд». Сериал.
22.00 «Супертеща для неудачника». Х/ф.
23.50 «Покровские ворота». Х/ф.
02.55 «Невидимки». Сериал.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15, 23.50 «Коломбо». Сериал.
12.50, 20.45 «Правила жизни».
13.20 «Россия, любовь моя!».
13.50 «Опасный поворот». Сериал.
15.10 «Анатолий Зверев».
15.40 «Что скрывают камни Стоунхенджа?».
16.40 «Большая опера-2016».
18.45 «Формула мастерства». К 85-летию Дмитрия Башкирова.
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Черные дыры. Белые пятна».
21.15 «Культурная революция».
22.00 «Кусочки жизни... Василий Соловьев-Седой».
22.25 «Споемте, друзья! В.Соловьев-Седой».
23.45 «Худсовет».
01.25 Мультфильмы для взрослых.

Белсат

07.00, 08.30, 13.20, 14.55, 18.00, 19.30, 23.30 «Студыя «Белсат».
07.30, 13.50 «Форум»: «Нам засталася спадчына...».
08.10, 14.35 «Маю права».
10.50 «Прыват»: «Яны руляць!».
11.15 «Белы шквал». М/ф.
17.10 «Пажарнікі». Серыял.
18.25 «Эксперт».
19.00 «Людскія справы»: «Цуд па-беларуску».
21.00 «Аб'ектыў».
21.45 «Рэпартэр».
22.10 «Відзьмо-невідзьмо».
22.35 «Бывайце, таварышы!». Дак. серыял.

КІНО

Галоўныя гераіні – бабулі-паляшучкі

Фільм Вольгі Дземка "Песні старой Еўропы – старажытныя беларускія народныя песні", галоўнымі гераінямі і акцёрамі якога сталі звычайныя вясковыя бабулі са Століншчыны, прызнаны лепшым на Міжнародным фестывалі CIFF у Канадзе.



Героі фільма – Яўгенія Дзмітрыеўна Гопта (злева), Мікалай і Алена Яскевічы.

Рэжысёр, прадзюсар і сцэнарыст Вольга Дземка стала жыве ў ЗША і спецыяльна прыязджала на Палессе, каб зняць свой фільм. На стварэнне фільма пайшло практычна пяць гадоў напружанай і цікавай працы.

– *Самым складаным было апрацаваць этнаграфічны матэрыял, які мне дапамаглі знайсці навукоўцы з Беларусі, і вызначыць, што, дзе, як і ў якой паслядоўнасці рабіць, а потым сцэнарый напісаць,* – расказвае Вольга. – *Калі вызначыла сегменты і пра што будзе гаворка, усё стала на свае месцы: калі ведаеш, што дакладна трэба рабіць, усё астатняе – справа часу. Што замінала больш за ўсё, дык гэта адсутнасць грошай, але памаленьку і гэта асілілі.*

На стварэнне фільма пайшлі ўсе сабраныя за папярэднія гады грошы самой Вольгі, у дадатак прыйшлося ўзяць крэдыт у банку. Спонсараў прыцягнуць не ўдалося. Частку сродкаў атрымалася сабраць праз краўдфандынг, а яшчэ дапамаглі родныя і проста знаёмыя людзі.

Вольга не спадзяецца, што затраты на фільм вернуцца. Але не гэта галоўнае, кажа яна.

– *Гэты фільм – напамінак аб маёй бабулі, аб усіх нашых бабулях. Жыццё не стаіць на месцы, пройдзе адзін дзясятак гадоў, распачнецца другі, бабулі ж, якія яшчэ памятаюць і спяваюць тыя песні, сыдуць з жыцця, а ўслед за імі паступова знікнуць і самі песні. Таму, пакуль ёсць магчымасць захаваць гэта, патрэбна прыкласці ўсе намаганні. Я вельмі рада, што змагла завяршыць гэты праект,* – усміхаецца Вольга.

ПЯТНИЦА, 4 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 01.20 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.20 «Зона Х».
09.10 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00, 20.00 «Женский доктор-2». Сериал.
12.10, 17.35 «Семейные мелодрамы».
13.20 «День в большом городе».
14.20 «Детский доктор».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25, 16.30 «Я оставляю вам любовь». Сериал.
21.00 «Панорама».
21.45 «Наши».
22.00 «**Последний ход королевы**». Сериал.
01.35 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 23.25 «Тэлебарометр».
09.05, 18.35 «Такая работа». Сериал.
09.55 «Репортер».
10.40 «Копейка в копейку».
11.10, 17.00 «Моя прекрасная няня». Сериал.
11.45, 17.35 «Не родись красивой». Сериал.
12.45, 19.35 «Икона стиля».
14.10 «Любовь онлайн».
15.20 «Пин_код».
16.05 «Орел и решка. Неизведанная Европа».
20.55 «Битва экстрасенсов. 13-й сезон».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
23.20 «Хочу в телевизор!».
23.30 «Рэд-2». Х/ф.

Беларусь 3

07.00 «Дабранранак».
07.35, 12.05 «Беларуская кухня».
08.00, 11.20, 21.00 «Калейдаскоп».
08.20, 18.05 «Дастаеўскі». Серыял.
09.15, 15.10 «Выкраданне чарадзея». М/ф.
10.55 «Сіла веры».
11.40 «Навукаманія».
12.30 «Размаўляем па-беларуску».
13.00, 21.30 «Утаймаванне свавольнага». М/ф.
14.30, 20.00 «Невядомая вайна 1812 года. Гусары».
16.50 «Без эпітафіі». «Жыццёвы і творчы шлях Цішкі Гартнага».
17.40 «У гасцях у Барыса Аверына».
19.00 «Гваздзік». Серыял.
20.40 «Калыханка».
21.20 «Час кіно».

Беларусь 5

07.55, 18.45, 23.00 «PRO-спорт. Новости».
08.05, 18.55 Хоккей. Кубок Дружбы-2016. Беларусь (U-18) – Дания (U-18).
10.00, 23.10 Теннис. Турнир WTA.
12.00 «Фактор силы».
12.30, 14.25, 16.20 Футбол. Лига Европы УЕФА.
18.15 «Пит-стоп».
21.00 Баскетбол. Евролига. «Црвена Звезда» (Сербия) – «Баскония» (Испания). Прямая трансляция.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Кубанские казаки». Х/ф.
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Чистое небо». Х/ф.
13.10 «Мой ласковый и нежный зверь». Х/ф.
15.20, 16.20 «Битва за Севастополь». Х/ф.
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.55 «Поле чудес».
20.00 «Время».
21.05 «Голос».
22.55 «Что? Где? Когда?» в Беларуси».
00.00 «Вечерний Ургант».
00.40 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Комната смеха».
07.40 «Государственная граница». Сериал.
10.10 «Шаг навстречу». Х/ф.
11.35 «Простые вопросы» с Егором Хрусталевым».
12.00 «Отчий дом». Х/ф.
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.00, 20.00 «Вести».
14.20, 17.00 «Генеральская сноха». Сериал.
18.05, 20.30, 23.10 «Дневник свекрови». Сериал.
00.10 «Воскресный вечер» с Владимиром Соловьевым.

НТВ-Беларусь

06.20 «Астропрогноз».
06.25 «Чудо техники».
07.10, 23.30 «Таинственная Россия».
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
08.20 «Их нравы».
08.35 «Студия Юлии Высоцкой».
09.05 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.25 «Лесник». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Врачебная тайна». Сериал.
16.20, 19.20 «Брат за брата». Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30 «Тайны Чапман».
09.30, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.40 «Семейные драмы».
11.40 «Не ври мне!». Сериал.
12.35, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Странное дело».
15.35 «Следаки». Сериал.
16.50 «Автопанорама».
17.10 «Знай наших!».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Вид сверху лучше». Х/ф.
21.50 «Смотреть всем!».
23.05 «Убить Билла». Х/ф.
01.00 «Документальный проект».

Мир

06.00, 04.10 Мультфильмы.
08.20 «Мы из джаза». Х/ф.
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 «Гардемарины, вперед!». Х/ф.
15.30 «Любимые актеры».
16.10 «Метод Фрейда». Сериал.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00 «Обыкновенный концерт».
10.35 «Республика ШКИД». Х/ф.
12.15 «Песни и танцы народов России».
12.35, 01.55 «Русские сезоны» на Международном фестивале цирка в Монте-Карло-2015».
13.45 «Шедевры анимации». «Песни из мультфильмов».
15.15 «Кусочки жизни… Василий Соловьев-Седой».
15.40 «Споемте, друзья! В.Соловьев-Седой».
16.40 «Привет от Цюрупы!». Спектакль.
18.10 «Линия жизни».
19.10 «Романтика романса».
20.15 «Три тополя на Плющихе». Х/ф.
21.30 «Больше, чем любовь».
22.15 «Жанна Пуассон, маркиза де Помпадур». Х/ф.
01.30 Мультфильм для взрослых.

Белсат

07.00, 08.30, 12.40, 14.10, 18.00, 19.30, 01.35 «Студыя «Белсат».
07.25, 13.10 «Эксперт».
08.00, 13.40 «Людскія справы»: «Цуд па-беларуску».
10.40 «Рэпартэр».
11.10, 16.30 «Невядомая Беларусь»: «Заходнікі». Д/ф.
11.45, 17.05 «Бывайце, таварышы!». Дак.серыял.
18.30 «Востраў надзеі». Рэпартаж.
18.45 «Прыват»: «Яны руляць!».
19.15 «Сведкі»: «Магілёўскія дэмакраты».
21.00 «Аб'ектыў».
21.40 «ПраСвет».
22.20 «Позірк цішыні». Д/ф.
00.00 «Дом». Серыял.

СУББОТА, 5 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.45 «Існасць».
07.10 Слово Митрополита Павла на Дмитриевскую родительскую субботу.
07.20 «Выйти замуж за генерала». Сериал.
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Клуб редакторов».
09.50 «Сваты-6». Сериал.
11.05 «50 рецептов первого».
12.10 «Большой селфи-тур».
12.50 «Трансформация».
13.25 «Дача».
14.05 «Здоровье».
15.15 «Краіна».
15.45, 22.00 «Все сокровища мира». Сериал.
21.00 «Панорама».
23.45 «Пряники из картошки». Х/ф.
01.35 «День спорта».

Беларусь 2

07.05 «Разные».
08.00 «Орел и решка. Шопинг».
08.50 23.45 «Тэлебарометр».
08.55 «Счастливы вместе-3». Сериал.
10.25 «Монстры против пришельцев». Мультфильм.
12.05 «Копейка в копейку».
12.45 «Два рубля».
13.05 «Великая иллюзия на Кипре».
13.40 «Барышня-крестьянка».
14.45 «Любовь онлайн».
15.55 «Битва экстрасенсов. 13-й сезон».
18.05 «Семья».
19.15 «Удиви меня-3».
20.10 «Человек-паук-2». Х/ф.
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
23.40 «Хочу в телевизор!».
23.50 «Ярость». Х/ф.

Беларусь 3

07.35 «Беларуская кухня».
08.05, 14.35, 21.00 «Калейдаскоп».
08.20 «Фантамас». М/ф.
10.05 «Край».
10.30, 20.35 «Размаўляем па-беларуску».
11.00 «Я хачу гэта ўбачыць!».
11.30 «Навукаманія».
11.55 «Заапаркі свету».
12.20 «Апошні дзень».
13.00 «Адзіная». М/ф.
14.55 «Подых струн».
15.35 Юбілейны канцэрт ансамбля «Песняры».
16.45 «Сем нявест яфрэйтара Збруева». М/ф.
18.20 «Каханне на лініі фронту». М/ф.
19.55 «Ваенныя гісторыі любімых артыстаў».
20.40 «Калыханка».
21.20 «Час кіно».
21.25 «Басейн». М/ф.

Беларусь 5

07.50, 21.05 «PRO-спорт».
08.00, 16.55 Хоккей. Кубок Дружбы-2016.
09.50 Баскетбол. Евролига.
11.30, 14.00 Теннис. Турнир WTA.
13.30 «Фактор силы».
16.05 «Козел про футбол».
16.25 «Пит-стоп».
19.05 Волейбол. Лига чемпионов. 2-й квалификационный раунд. Ответный матч. Женщины. Прямая трансляция.
21.15 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
21.45, 22.40 Футбол. Лига Европы УЕФА.

ОНТ

07.00 «Субботнее утро».
08.00, 09.00, 16.00, 20.30 «Наши новости».
09.05 «Смешарики. Новые приключения».
09.25 «Здоровье».
10.25 «Смак».
11.00 «Идеальный ремонт».
11.55 «Умницы и умники».
12.40 «Юморинка».
12.55 «Виктория и Альберт». Х/ф.
16.15, 21.00 «Новости спорта».
16.20 «Кто хочет стать миллионером?».
17.20 «Удача в придачу!» с Евроопт».
18.00 «Теория заговора».
18.50 «Мой бизнес».
21.05 «Сегодня вечером».
22.20 «Все сложится».
23.05 «МаксимМаксим».
00.10 «Подмосковные вечера».

РТР-Беларусь

07.00 «Комната смеха».
08.20 «Государственная граница». Сериал.
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.20 «Влюблен по собственному желанию». Х/ф.
13.15, 14.20 «Люба. Любовь». Сериал.
17.00 «Субботний вечер».
19.00 «Картина мира».
19.55 «Погода на неделю».
20.55 «Юмор! Юмор! Юмор!».
22.40 «Она сбила летчика». Сериал.

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 08.20 «Дорожный патруль». Сериал.
08.00, 10.00, 16.00 «Сегодня».
08.45 «Их нравы».
09.15 «Устами младенца».
10.25 «Главная дорога».
11.05 «Еда живая и мертвая».
12.05 «Квартирный вопрос».
13.20 «Удача в придачу!».
14.15 «Поедем, поедим!».
15.05 «Однажды…».
16.20, 19.20 «Брат за брата». Сериал.
23.15 «Таинственная Россия».

СТВ

06.00 «Неудачников.net». Сериал.
07.35 «Анфас».
07.50 «Вид сверху лучше». Х/ф.
09.25 «Ремонт по-честному».
10.05 «Пища богов».
11.00 «Минск и минчане».
11.35 «Дембельский альбом». Сериал.
13.30, 16.30, 19.30 «24 часа».
13.45, 01.05 «Пираты XX века». Х/ф.
15.20 «Водить по-русски».
15.50 «Большой город».
16.40 «Наше дело».
16.55 Концерт Михаила Задорнова.
18.30 «Документальный проект».
20.00 «СТВ-спорт».
20.10 «Нам и не снилось».
22.45 «Убить Билла-2». Х/ф.

Мир

06.00 «Такие странные».
06.25 «Смотри в оба». Х/ф.
07.55 «Союзники».
08.20 Мультфильмы.
09.00 «Ой, мамочки!».
09.30 «Мой лучший друг».
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 «Достояние республик».
10.45 «Одиноким предоставляется общежитие». Сериал.
12.25 «Бремя обеда».
12.55 «Покровские ворота». Х/ф.
15.30 «Любимые актеры».
16.15 «Красавица». Сериал.
23.15 «Про любоff». Х/ф.
01.15 «Гардемарины, вперед!». Х/ф.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00 «Обыкновенный концерт».
10.35 «Три тополя на Плющихе». Х/ф.
11.50 «Татьяна Лиознова. Дожить до светлой полосы».
12.45 «Пряничный домик».
13.15 «Валерий Халилов и Центральный военный оркестр Министерства обороны Российской Федерации».
14.00 «Зеленая планета».
15.30 «Повесть о первой любви». Х/ф.
17.00 «Игра в бисер».
17.40 «Цвет времени».
17.50 «Унесенные ветром». Концерт.
19.20 «Родня». Х/ф.
21.00 «Большая опера-2016».
22.45 «Белая студия».
23.25 «Модерато Кантабиле». Х/ф.
01.05 Мультфильмы для взрослых.
01.40 «Мировые сокровища».
01.55 «Живой свет» с Дэвидом Аттенборо».
02.50 «Джордж Байрон».

Белсат

07.00, 08.30, 00.25 «Студыя «Белсат».
07.30 «Востраў надзеі». Рэпартаж.
07.45 «Прыват»: «Яны руляць!».
08.15, 13.20 «Сведкі»: «Магілёўскія дэмакраты».
10.45, 15.35, 00.40 «ПраСвет».
11.20 «Мядзведзік Фантазік». Мультсерыял.
11.35 «Таямніца шыфра Марабу». Мультсерыял.
11.45 «Вынаходлівы ўнучок». Мультсерыял.
11.55 «Дзяўчына з мокрай галавой». Серыял.
12.25 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
12.40 «Мова нанова: Якуб Колас».
13.00 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Віцебск у Расіі. Пад імперскаю пятою».
13.35 «Асабісты капітал».
13.55 «Дом». Серыял.
16.15 «Ленінленд». Д/ф.
17.05 «Рэпартэр».
17.35 «Над Нёмнам».
17.55 «Пажарнікі». Серыял.
18.40 «Прыстойны». Д/ф.
20.20 «Зона «Свабоды».
21.00 «Аб'ектыў».
21.10 «Форум».
21.55 «Павадыр». М/ф.
00.00 «Відзьмо-невідзьмо».
01.10 «Позірк цішыні». Д/ф.

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 6 НОЯБРЯ

Беларусь 1

06.50 «Выйти замуж за генерала». Сериал.
08.30 «Народное утро».
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Арсенал».
09.45 «Сваты-6». Сериал.
11.05 «50 рецептов первого».
12.10 «Новости. Центральный регион».
12.35 «Шесть соток счастья». Х/ф.
14.25 «Коробка передач».
15.15 «Твой город».
15.30 «Вокруг планеты».
16.15 «Зона Х. Итоги недели».
16.45 «Тайны следствия».
17.15 «Последний ход королевы». Сериал.
20.35 «Навіны надвор'я».
21.00 «Главный эфир».
22.10 «Матч». Х/ф.

Беларусь 2

07.05 «Разные».
07.30, 21.00, 00.35 «Тэлебарометр».
07.35 «Великая иллюзия на Кипре».
08.10 «Элементариум».
08.50 «Кулинарный эксперимент».
09.25 «Удиви меня-3».
11.20 «Ваше лото», «Пятерочка».
11.50 «Счастливы вместе-3». Сериал.
13.20 «Барышня-крестьянка».
14.30 «Любовь онлайн».
15.40 «Леди исчезают в полночь». Сериал.
17.40 «Человек-паук-2». Х/ф.
20.05 «Нас не обманешь».
20.40 «Два рубля».
21.35, 22.15 «Девушка с татуировкой дракона». Х/ф.
22.10 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».

Беларусь 3

07.35, 12.50 «Беларуская кухня».
08.05, 13.20, 21.00 «Калейдаскоп».
08.20 «Сем нявест яфрэйтара Збруева». М/ф.
09.55 «Размаўляем па-беларуску».
10.00 «Бард-парад».
10.40 «Наперад у мінулае».
11.05 «Нацыянальны хіт-парад».
12.00 «Музеі Беларусі».
12.25 «Святыні Беларусі».
13.35 «Ваенныя гісторыі любімых артыстаў».
14.15 «Легенды музыкі».
14.40 «То ли еще было…».
16.15 «Фантамас». М/ф.
18.00 «Басейн». М/ф.
20.00 «Апошні дзень».
20.40 «Калыханка».
21.20 «Каханне на лініі фронту». М/ф.

Беларусь 5

07.55, 21.20 «PRO-спорт. Новости».
08.05, 21.30 Волейбол. Лига чемпионов.
10.05 Футбол. Лига Европы УЕФА.
11.00, 23.35 Теннис. Турнир WTA.
13.00 Хоккей. Кубок Дружбы-2016. Беларусь (U-18) – Словакия (U-18).
14.55 «На пути к ЧМ-2018».
15.25 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
15.55 Футбол. Чемпионат Беларуси. «Неман» (Гродно) – «Динамо-Минск». Прямая трансляция.
17.55 Баскетбол. Единая лига ВТБ.
19.45 Гандбол. Квалификация к ЧЕ-2018.

ОНТ

07.00 «Воскресное утро».
08.00, 09.00, 16.00 «Наши новости».
09.05 «Воскресная проповедь».
09.20 «Смешарики. ПИН-код».
09.35 «Непутевые заметки».
09.55 «Пока все дома».
10.45 «Фазенда».
11.15 «Открытие Китая».
11.45 «Эволюция. Дети».
12.15 «Про Красную Шапочку». Х/ф.
14.30, 16.20 Юбилейный концерт Раймонда Паулса.
17.10 «Точь-в-точь».
20.00 «Контуры».
21.05 «Ледниковый период».
23.30 «Беларусь без границ» с группой «Без Билета».
00.15 «Совсем не бабник». Х/ф.

РТР-Беларусь

07.00, 13.20 «Комната смеха».
08.20 «Государственная граница». Сериал.
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.20 «Сам себе режиссер».
12.10 «Смехопанорама».
12.45 «Утренняя почта».
14.15 «Смеяться разрешается».
16.45 «Мелодия на два голоса». Сериал.
21.30 «Что происходит».
22.30 «Самое главное». Х/ф.
00.10 «Воскресный вечер».

НТВ-Беларусь

06.00 «Астропрогноз».
06.05, 08.20 «Дорожный патруль». Сериал.
08.00, 10.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
08.50 «Их нравы».
09.25 «Едим дома».
10.25 «Первая передача».
11.05 «Чудо техники».
12.05 «Дачный ответ».
13.15 «НашПотребНадзор».
14.20 «Поедем, поедим!».
15.05 «Однажды…».
16.20, 19.20 «Брат за брата». Сериал.
23.20 «Таинственная Россия».

СТВ

06.45 «Документальный проект».
07.40 «Добро пожаловаться».
08.00, 16.50 «Автопанорама».
08.30 «Нам и не снилось».
11.00 «Большой завтрак».
11.40, 20.25 «Легенды СССР».
13.30, 16.30 «24 часа».
13.45, 00.40 «Семь невест ефрейтора Збруева». Х/ф.
15.30 «Дорогая передача».
16.00 «Центральный регион».
17.20 «Военная тайна».
19.30 «Неделя».
21.25 «Давайте потанцуем». Х/ф.
23.20 «Соль».

Мир

06.00 «Миллион вопросов о природе».
06.15 «Такие странные».
06.45, 09.00 Мультфильмы.
08.00 «Культ/Туризм».
08.30 «Беларусь сегодня».
09.30 «Нет проблем».
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 «Гостья из будущего». Сериал.
16.15, 22.00 «Балабол». Сериал.
21.00 «Вместе».
00.30 «Красавица». Сериал.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00 «Обыкновенный концерт».
10.35 «Родня». Х/ф.
12.10 «Светлана Крючкова».
12.50 «Живой свет» с Дэвидом Аттенборо».
13.45 Концерт Государственного академического ансамбля народного танца им.Игоря Моисеева.
14.45 «Подкидыш». Х/ф. К 115-летию со дня рождения Рины Зеленой.
15.55 «Рина Зеленая – имя собственное».
16.35 «Послушайте!».
17.20 «Пешком…».
17.50 «Романтика романса».
18.40 «Библиотека приключений».
18.55 «Достояние республики». Х/ф.
21.10 «Шедевры анимации».
22.40 «Простая история». Х/ф.
00.25 «Зеленая планета».
01.55 «Искатели».
02.40 «Мировые сокровища».

Белсат

07.00 «Студыя «Белсат».
07.10 «ПраСвет».
07.45 «Мядзведзік Фантазік». Мультсерыял.
08.00 «Таямніца шыфра Марабу». Мультсерыял.
08.10 «Вынаходлівы ўнучок». Мультсерыял.
08.20 «Зона «Свабоды».
09.00 «Маю права».
09.25 «Сведкі»: «Магілёўскія дэмакраты».
09.40 «Рэпартэр».
10.05 «Над Нёмнам».
10.25 «Між намі, буслами». Мультсерыял.
10.45 «Пінгвінік Пік-Пок». Мультсерыял.
10.55 «Дзяўчына з мокрай галавой». Серыял.
11.25, 23.10 «Пажарнікі». Серыял.
12.15 «Прыстойны». Д/ф.
13.50 «Відзьмо-невідзьмо».
14.15 «Прыват»: «Яны руляць!».
14.45 «Людскія справы»: «Цуд па-беларуску».
15.15 «Форум»: «Імігранты ў Беларусі».
16.00 «Павадыр». М/ф.
18.05 «Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча».
18.35 «Мова нанова: Якуб Колас».
19.00 «Эксперт».
19.30 «Невядомая Беларусь»: «КПСС – прыгоннае права Савецкага Саюза». Д/ф.
20.00 «Дзеці на лініі фронту». Д/ф.
20.50 «Кінаклуб»: «Шчасце маё».
21.05 «Шчасце маё». М/ф.
00.00 «Апошнія сакрэты Трэцяга рэйха». Дак.серыял.

ЗОРКІ

5 мільёнаў доляраў у футарале



У бліжэйшы час у Мінску адбудзецца канцэрт скрыпача-віртуоза Дэвіда Гарэта. Беларусы ведаюць пра яго няшмат, у той час як увесь свет літаральна вар'яцее па гэтым артысце. «Народная Воля» сабрала самыя цікавыя факты пра музыканта.

Канцэртныя фішкі

На пачатку канцэрта Дэвід не адразу з'яўляецца на сцэне: *«Людзі ўспрымаюць класічнага музыканта, скрыпача як чалавека, які зацягнуты ў фрак і статычна стаіць на сцэне. Я хачу зламаць гэты стэрэатып, таму на пачатку канцэрта часта праходжу праз залу».*

Дэвід Гарэт цалуе скрыпку, калі дастае яе з футарала перад выступленнем.

Яшчэ адна канцэртная фішка Дэвіда – запрасіць на сцэну дзяўчыну з глядзельнай залы і сыграць з ёй і для яе. Ёсць падставы меркаваць, што і на канцэрце ў Мінску гэты трук будзе выкананы.

Васковы двайнік

З 2011 года ў Берлінскім музеі мадам Цюсо стаіць двайнік Дэвіда Гарэта, якому музыкант падарыў сваю вопратку і ўпрыгажэнні.

У 2014 годзе Дэвід Гарет стаў тварам рэкламнай кампаніі ювелірнага дома Thomas Sabo і зняўся ў ролiку для калекцыі Rebel at Heart. Самае любімае ўпрыгажэнне – масіўны пярсцёнак-чэрап са стэрлінгавага срэбра, абсыпаны чорнымі цырконамі, – заўсёды можна бачыць на правай руцэ музыканта.

Навошта скрыпачу трэнажорная зала

Дэвід дае да 200 канцэртаў у год і знаходзіць час для трэнажорнай залы: музыкант упэўнены, што для добрай ігры на скрыпцы неабходна качаць спіну і рукі.

Часам гледачам здаецца, што на свеце няма такога трука, які Дэвід не мог бы ўвасобіць на канцэрце. Напрыклад, падчас выступлення артыст падымаецца ў паветра на высачэзнай платформе без страхоўкі і працягвае іграць на скрыпцы.

Рукамі не чапаць!

У розныя гады Дэвід Гарэт іграў на некалькіх інструментах работы Страдывары. Цяпер у яго скрыпка 1716 года. На пытанне аб кошце інструмента Дэвід дае адказ: *«Мільён доляраў? Не, столькі каштаваў бы інструмент ранняга Страдывары. Мая скрыпка Ex Adolf Busch адносіцца да «залатога перыяду», яна ў вельмі добрым стане і таму каштуе прыкладна 5 альбо 7 мільёнаў доляраў. Вядома, яна застрахавана і, паводле ўмоў страхоўкі, яна павінна быць заўсёды альбо ў маіх руках, альбо ў спецыяльным пакоі. Я не магу даць яе нікому – нават тым, каму давяраю".*

ДЗЕ І КАЛІ?

Дэвід Гарэт выступіць у Мінску з альбомам Explosive 11 снежня ў Палацы Рэспублікі.
Кошт квіткоў – ад 65 да 200 рублёў.

Аліна ВЕТРАВА.

РЕГИСТРАТУРА

Десять правил для тех, кто хочет уцелеть в сезон простуд

На улице ветрено, сыро, дождливо. Это значит, что наступает сезон простуд, и люди чаще болеют острыми респираторными вирусными инфекциями – ОРВИ. Но есть простые правила, которые помогают уберечься от острого респираторного заболевания гораздо эффективнее, чем любые таблетки и микстуры.

Доктор Евгений Комаровский сформулировал их для всех:

1.Меньше людей – меньше вирусов. Избегайте людных мест.

2.Концентрация вирусов под открытым небом в тысячи раз меньше, чем в любом помещении, будь то квартира, школьный класс или вагон метро. Сто раз подумайте: а вам туда надо?

3.Чем ближе к человеку, тем больше шансов заразиться. Держите дистанцию!

4.Увидели (услышали) человека с признаками ОРВИ (кашель, чихание, насморк, заложенный нос) – держите максимально возможную дистанцию.

5.Руки больного – источник инфекции. Поменьше рукопожатий. Используйте перчатки, когда вынуждены браться за что-либо в общественных местах. Особое внимание обратите на все дверные ручки и поручни в городском транспорте.

6.Шансы встретиться с вирусом особенно велики там, где много детей, и там, где много больных. Соблюдайте особую осторожность при посещении детских поликлиник.

7.Вирусные частицы часами и сутками сохраняют свою активность в пыльном, сухом, теплом и неподвижном воздухе и практически мгновенно погибают в воздухе чистом, прохладном, влажном и движущемся. Не перегревайте! Увлажняйте! Проветривайте!

8.Оптимальные параметры воздуха для жилых помещений: температура 16–22°С, относительная влажность воздуха – 40–70%. Создайте комфорт в этих пределах. Холодно? Оденьтесь!

9.Мойте руки. Нет возможности – используйте влажные гигиенические и



дезинфицирующие салфетки.

10.Увлажняйте слизистые оболочки дыхательных путей. Применяйте для введения в носовые ходы капли или аэрозоли на основе солевых растворов (чем больше людей вокруг – тем чаще). Полощите рот обыкновенной водой. Простейший солевой раствор можете приготовить сами: 1 чайная ложка соли на 1 литр кипяченой воды.

Помните:

– маска не спасает здорового, и ее не надо носить здоровому – ее надевают на больного и таким образом слегка уменьшают его заразность;

– лекарств, уменьшающих вероятность ОРВИ, не существует;

– вероятность ОРВИ уменьшают полноценное питание, активный образ жизни, возможность выспаться, улыбка и хорошее настроение.

УСМІХНЕЦЕСЯ

***

– Я чуў, што ты нядаўна вярнуўся з Англіі. У цябе там былі праблемы з англійскай мовай?

– Не, але ў іх былі.

***

Па аэрапорце жанчына цягне п'янага мужчыну і ганіць яго на чым свет стаіць. Нечакана ён узнімае галаву і пытаецца:

– Дарагая, дзе мы знаходзімся?

– У аэрапорце.

– І што мы тут робім?

– Ты што, зусім мазгі прапіў?! Мы вяртаемся з Егіпта.

– Ну і як там, у Егіпце?

Рэкламны аддзел:
narodnayav@gmail.com
тэл.: +375 29 8 444 725, +375 29 111 30 77, +375 17 328-66-09

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а. Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71.
nvonlineinfo@gmail.com http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Намеснік галоўнага рэдактара Эйсмант Марыя Станіславаўна

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 27.10.2016 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 25 020 экз. Заказ № 3794

9 772071 964000 16084